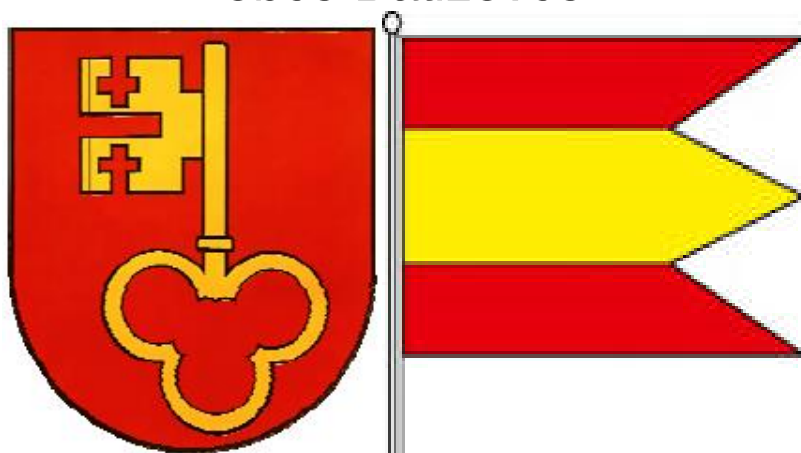

PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce Batizovce

PHSR

na obdobie 2024 až 2030 s výhľadom do 2034

Identifikačné údaje obce

Názov obce: Batizovce		
Okres: Poprad	Počet obyvateľov: 2.521 (2022)	
Kraj: Prešovský	Rozloha katastra: 1.451 ha	
Zmienka o vzniku obce: 1.264	Kód obce: 523402	
Zástupca obce: JUDr. Gabriel Bodnár	tel/fax: +4210915 126 223	E-mail: obec@obecbatizovce.sk

Spracoval: Ing. Viliam Kuruc PhD, Ing. Peter Kubičko, PhD

PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Batizovce

Dokument programu rozvoja obce Batizovce obsahuje popis a analýzu východiskových podmienok územia, špecifikuje víziu, ciele rozvoja a ich vzťahy, spôsob zabezpečenia ich realizácie formou projektov. V ďalšom cykle programovania sa vyžaduje podrobná analýza problémových oblastí cieľov pre spracovanie projektov a ich finančné a organizačné zabezpečenie.

Obsah

1. Úvod

- 1.1 Koncepcia programu
 - 1.1.1 Zdôvodnenie
 - 1.1.2 Cieľ programu
 - 1.1.3 Princípy programu
 - 1.1.4 Finančné zabezpečenie rozvoja
 - 1.1.5 Základné dokumenty rozvoja
 - 1.1.6 Podklady pre spracovanie programu
- 1.2 Štruktúra a obsah programu
 - 1.2.1 Požiadavky na obsah programu
 - 1.2.2 Štruktúra a obsah dokumentu PHSR obce
 - 1.2.3 Základné pojmy

2. Analytická časť

- 2.1 Analýza potenciálu
 - 2.1.1 Základné údaje územia
 - 2.1.2 Ľudské zdroje
 - 2.1.3 Sociálna infraštruktúra
 - 2.1.5 Ekonomika
 - 2.1.4 Technická infraštruktúra
 - 2.1.5 Životné prostredie
- 2.2 Analýza problémov
 - 2.2.1 Silné stránky (rezervy)
 - 2.2.2 Slabé stránky (bariéry)
 - 2.2.3 Príležitosti (možnosti)
 - 2.2.4 Riziká (ohrozenia)
 - 2.2.5 Súhrnná analýza SWOT

3. Strategická časť

- 3.1 Stratégia a ciele programu
 - 3.1.1 Vymedzenie smeru stratégie
 - 3.1.2 Vízia územia
 - 3.1.3 Cieľové skupiny stratégie
 - 3.1.4 Strategické ciele
 - 3.1.5 Relevantnosť strategických cieľov voči vyšším programom
 - 3.1.6 Štruktúra cieľov
- 3.2 Špecifické ciele programu
 - 3.2.1 Strategický cieľ č.1 - Zlepšenie základnej infraštruktúry
 - 3.2.2 Strategický cieľ č.2 - Rozvoj turistického ruchu
 - 3.2.3 Strategický cieľ č.3 - Riešenie životného prostredia

4. Programová časť

- 4.1 Zabezpečenie stratégie programu
 - 4.1.1 Návrh projektov na realizáciu programu
 - 4.1.2 Hlavné rozvojové aktivity
 - 4.1.3 Tvorba projektov rozvoja

5. Realizačná časť

- 5.1 Problémy, ciele a projekty pre najbližšie obdobie
- 5.2 Plán realizácie programu
 - 5.2.1 Finančný plán
 - 5.2.2 Štrukturálne a ďalšie podporné fondy EU
- 5.3 Etapy a postup realizácie programu
 - 5.3.1 Hlavné etapy programu
 - 5.3.2 Nositelia programu a typových projektov rozvoja
 - 5.3.3 Odhadovaný časový rámec (harmonogram) realizácie programu.
- 5.4 Organizácia a manažment
 - 5.4.1 Organizácia programu
 - 5.4.2 Manažment programu

Prílohy

- 1. Zoznam skratiek
- 2. Zoznam zdrojov informácií
- 3. Problémy a ich riešenie
- 4. Ciele a projekty PHSR na obdobie r. 2024 až 2030 s výhľadom do r.2034 (zhrnutie, samostatný dokument)

1. Úvod

1.1 Koncepcia programu

Program rozvoja spracovaný na základe objednávky obce vychádza z nových pohľadov na vzťah územného plánovania a regionálnej politiky, ktoré sa v súčasnosti na konceptuálnej úrovni stále viac zblížujú a v častiach aj prelínajú. Ich spoločný kontext je obsiahnutý v pojme "*Politika priestorového plánovania*", ktorá predstavuje zasahovanie zmien v územnej štruktúre podľa stanovených cieľov.

Proces, ktorý zastrešuje všetky činnosti týkajúce sa priestoru, územia a rozvoja činnosti obce alebo regiónu je zložený:

- z územného plánovania (územie),
- regionálnej politiky (hospodárska politika)
- a sektorovej (funkčná) politiky.

Súčasný stav tohto procesu na úrovni obce je dokumentovaný v tomto materiály vo forme formulovania stratégie rozvoja na stanovené obdobie a spôsobu jej zabezpečenia.

1.1.1 Zdôvodnenie

Pre spracovanie programu rozvoja sú tieto dôvody:

- a) Program rozvoja je potrebné spracovať na základe zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja, ktorý stanovuje "vypracovávať, schvaľovať, riadiť a pravidelne vyhodnocovať plnenie programu rozvoja obce".
- b) Súčasný Program rozvoja spracovaný je potrebné aktualizovať v zmysle tohto zákona a jeho novely 309/2014 z 31.7.2014 a zmeny programov vyššej úrovne, ako aj na základe nových podmienok obce..
- c) Je nevyhnutným formálnym dokumentom ako podklad pre žiadosti o podporu na rozvoj zo štrukturálnych fondov EÚ a iných zdrojov na základe projektov.
- d) Po verejnom odsúhlasení (občanmi, zastupiteľstvom) je hlavným strategickým plánovacím dokumentom na obdobie 5 až 10 rokov, ktorý integruje záujmy, zámery a zdroje všetkých ktorí na danom území žijú alebo vyvíjajú akúkoľvek činnosť.

1.1.2 Cieľ programu

Dokument formuluje stratégiu rozvoja obce na obdobie 5 až 10 rokov.

- Hlavnou úlohou programu je vytvorenie takej rozvojovej stratégie na lokálnej úrovni, ktorá na základe princípu partnerstva v rámci cyklického a iteračného charakteru plánovacích a programovacích činností vedie k inicializácii predovšetkým vlastných zdrojov na základe spolupráce a integrovania záujmov k prospechu a dynamickému rozvoju celého územia.
- Stratégia programu rozvoja je vyjadrená strategickými cieľmi, ktoré sú rozpracované do špecifických cieľov tak, aby sa program stal hlavným nástrojom pre činnosti usmerňovania a koordinácie opatrení a úloh na zabezpečenie týchto cieľov.

- Zabezpečenie cieľov (jeho opatrení a úloh) je vykonávané na základe spracovania projektov. Projekt čiastočne alebo úplne realizuje príslušný cieľ. Je chápaný ako proces (súbor činností) od prípravy, spracovania projektovej dokumentácie až po realizáciu a vyhodnotenie naplnenia cieľa (nie je to len projektová dokumentácia).
- V súlade s požiadavkami EU (prístupu "zdola-hore" a princípu partnerstva) je vhodné, aby sa obce združovali do mikroregiónu a koncentrovali zdroje (princíp koncentrácie). Program je potom podkladom a slúži tiež ako nástroj na tvorbu a koordináciu stratégie na vyšších programovacích úrovniach.

1.1.3 Princípy programu

PHSR obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný s väzbou na územnoplánovaciu dokumentáciu obce.

Program rozvoja obce má byť dokumentom rozvoja založenom na prístupe "zdola-hore", princípe partnerstva a v súlade s citovaným zákonom podľa ktorého obec:

- spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu
- poskytuje súčinnosť pri príprave a realizácii programu VÚC v území regiónu
- poskytuje súčinnosť pri príprave regionálnych operačných programov
- spolupracuje pri zabezpečovaní rozvojových spoločných zámerov viac obcí
- zriaďuje s inými obcami združenie obcí k ekonóm.-sociál. rozvoju obce a VÚC
- spracováva stanovisko k programom regionálneho rozvoja

Jednou z hlavných požiadaviek na program obce je, aby bol relevantný voči stratégii rozvoja celého regiónu formulovanej vo vyšších programových dokumentoch. V tomto prípade predložený dokument je spracovaný predovšetkým v súlade so zameraním na:

- Program Slovensko 2021 – 2027 (Partnerská dohoda, Strategický investičný plán)
- Súvisiace sektorové a územné stratégie
- PHSR Prešovského samosprávneho kraja

1.1.4 Finančné zabezpečenie rozvoja

na podporu regionálneho rozvoja možno použiť prostriedky:

- verejných zdrojov: z rozpočtu štátu, VÚC, obcí a štátnych fondov
- súkromných zdrojov fyzických a právnických osôb
- úvery a príspevky medzinárodných organizácií

doplnkovým zdrojom sú:

- prostriedky z fondov EU
(predovšetkým: štrukturálny fond na rozvoj regiónov, kohézny fond na oblasť životného prostredia a európsky fond rozvoja s medzinárodným partnerstvom)

príjemcovia môžu byť:

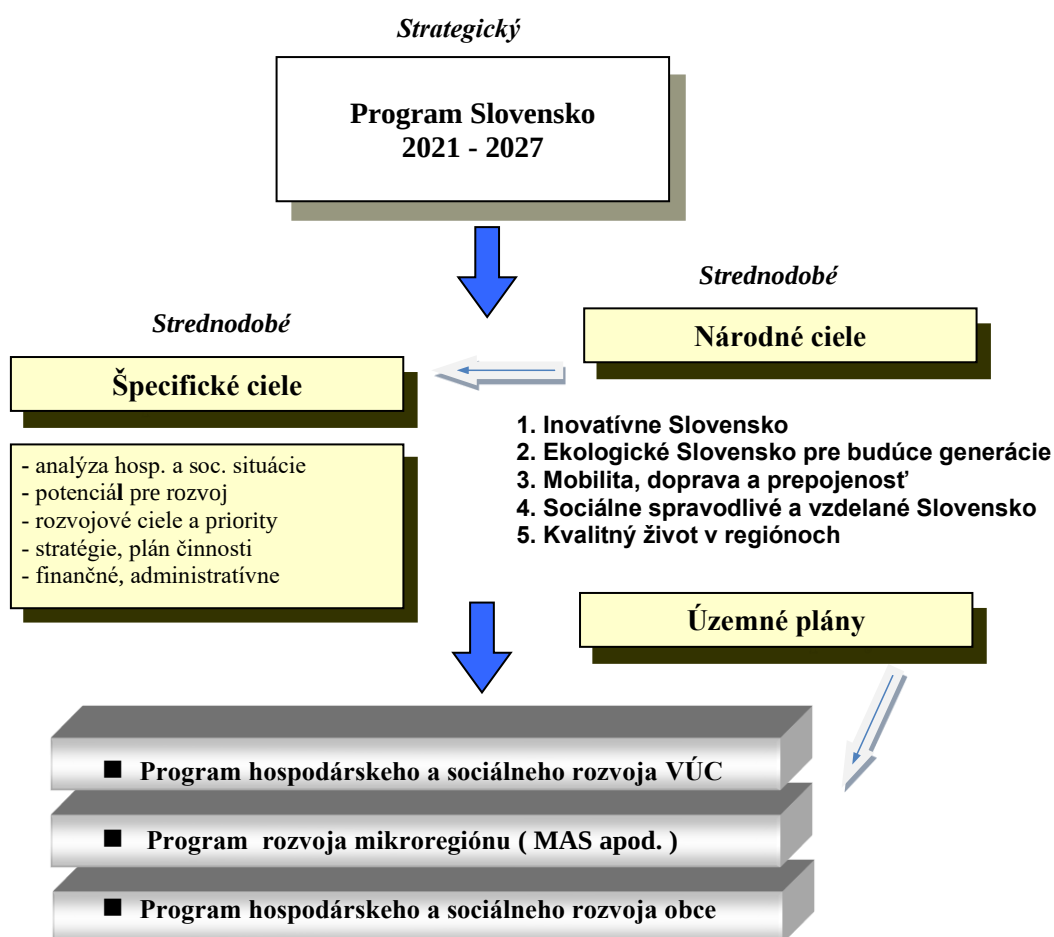
- podnikateľské subjekty, obce a nimi založené právnické osoby, združenia obcí,
- neziskové, právnické osoby, ktoré predložia projekt v súlade s programami rozvoja

Financovanie z verejných zdrojov a fondov EU je stanovené legislatívnym rámcom a príslušnými smernicami a predpismi.

1.1.5 Základné dokumenty rozvoja

Program obce vo svojich špecifických cieľoch sleduje ciele rozvoja, ktoré sú formulované vo vyšších plánovacích dokumentoch, ktorými sú:

- Program Slovensko 2021 – 2027
- Súvisiace sektorové a územné stratégie
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja VÚC (PSK)

PHSR sa viaže aj na ďalšie strategické a plánovacie dokumenty SR. Program obce Batizovce, ktorý je spracovaný na úrovni NUTS V môže byť podkladom pre spoluprácou medzi obcami alebo inými miestnymi samosprávami (napr. na úrovni mikroregiónu, MAS apod.).

1.1.6 Podklady pre spracovanie programu

Pre spracovanie programu boli použité tieto hlavné dokumenty a informácie:

- špeciálne dotazníky (dotazník rozvoja, potenciálne možnosti, dotazník analýzy, dotazník hodnotenia)
- dotazníky aktualizácie (zmena charakteristík obce, hlavné problémy, nové ciele a priority, hlavné projekty)
- podklady územného plánu, štatistické a iné údaje miestneho úradu
- konzultácie a prerokovanie problémov s predstaviteľmi samosprávy obce

1.2 Štruktúra a obsah programu

1.2.1 Požiadavky na obsah programu

Obsah programu vychádza zo zákonom stanovených požiadaviek na tento typ dokumentu. Základnou požadovanou štruktúrou sú tieto dve časti:

- Analyticko-strategická časť
- Programová časť

Analyticko-strategická časť má mať tento obsah:

- a) súhrnná geografická, kultúrno-historická a sociálno-ekonomická charakteristika obce a charakteristika stavu vybavenosti a obsluhy územia obce
- b) hodnotenie a analýza hospodárskej situácie, sociálnej situácie, environmentálnej situácie a situácie v oblasti kultúry a vybavenosti a obsluhy územia obce
- c) analýza väzieb strategických dokumentov v oblasti regionálneho rozvoja s územím obce
- d) určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia obce, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce
- e) stratégia rozvoja obce, pri zohľadnení jej vnútorných špecifik, ktorá určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce
- f) analýza finančných potrieb a možností financovania PHSR obce

Programová časť má obsahovať:

- a) zoznam opatrení a aktivít pre zabezpečenie realizácie PHSR obce
- b) inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR obce
- c) finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie PHSR obce
- d) systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR s merateľnými ukazovateľmi
- e) časový harmonogram realizácie PHSR obce

1.2.2 Štruktúra a obsah dokumentu PHSR obce

Tento dokument je zložený v podstate z týchto hlavných blokov:

- analytická časť
- strategická časť
- programová časť
- realizačná časť

a) analytická časť

Analytický blok zahŕňa popis potenciálu v relevantných oblastiach ktoré sú špecifické pre obec. Na základe popisu potenciálu je vykonaná podrobná analýza a jej zhrnutie. Je základom pre formulovanie reálnych cieľov.

Zahŕňa popis všeobecných charakteristík obce z hľadiska jej postavenia v území regiónu, prírodných podmienok, štruktúry obyvateľstva a osídlenia, ekonomiky, technickej a sociálnej infraštruktúry a ďalších údajov s dôrazom na špecifiká obce.

Charakteristiky boli spracované na základe špeciálnych dotazníkov rozvoja, plánovacích podkladov územnej politiky a údajov miestneho úradu.

Popis situácie potenciálu rozvoja je podrobený analýze tak, aby bolo možné získať prehľad o možnostiach smerov rozvoja. Vlastná analýza umožnila po zhodnotení vymedziť rámec možnosti a obmedzení pre ciele programu

b) strategická časť

Druhý blok je najdôležitejší. Je zostavený s ohľadom na formulovanie stratégie. Tá určuje smerovanie a zámery pre riešenie problémov rozvoja na stanovené obdobie.

Stratégia rozvoja je vyjadrená strategickými cieľmi s podrobnejšími špecifickými cieľmi, výberom priorít rozvoja a špecifikáciou opatrení alebo až úloh na ich zabezpečenie. Je spracovaná na základe analytickej časti a záverov SWOT.

Štruktúra cieľov je zostavená z pohľadu špecifik vybraných problémových oblastí obce tak, aby ich bolo možné podporiť porovnávaním relevantnosti k vyšším programovým dokumentom (v súlade s politikou rozvoja SR a plánovacích dokumentoch VÚC).

c) programová časť

Tento blok obsahuje v podstate akčný plán programu. Zabezpečenie jednotlivých cieľov formou projektov. Dôležité sú hlavne projekty, ktoré chce obec realizovať v najbližšom období (do piatich rokov)

Vyhľadávanie a príprava vhodných projektov, ktoré vychádzajú z cieľov a riešia problémy obce s ohľadom na možnosti zabezpečenie finančných zdrojov, ako využiť súčasný majetok, na zosúladenie záujmov a vytváranie partnerských vzťahov sú záverečnou časťou programovej časti.

V tejto časti boli dominujúce predovšetkým konzultácie, informácie a výsledky prejednávania cieľov na úrovni predstaviteľov samosprávy a obyvateľov obce.

d) realizačná časť

Posledný blok obsahuje manažment programu resp. riadenie naplňovania cieľov formou realizácie jednotlivých projektov. Preto nosnou časťou a záverečnou časťou stratégie je výber typových projektov pre hodnotenie reálnosti cieľov. Je stanovený plán programu a spôsob jeho zabezpečenia

Proces manažmentu (kontrola, monitoring, hodnotenie) je vykonávaný na základe plánu programu (finančný, časový plán, organizačné zabezpečenie), ktorý rešpektuje podmienky na realizáciu a hodnotenie úspešnosti stratégie formou realizácie jednotlivých projektov rozvoja.

Finančný, časový plán postupu a organizačné zabezpečenie je zostavené podľa konkrétnych podmienok obce pre realizáciu a predpokladaných možnostiach zdrojov. Proces plánovania má cyklický a iteračný charakter, nie je to jednorazový akt. V tomto procese je treba hľadať možnosti financovania aj z fondov EÚ.

Záver

Konečným aktom programu je jeho verejné prejednanie a odsúhlasenie samosprávnym orgánom. Dôležité je odsúhlasenie cieľov, priorít a projektov. Po odsúhlasení je PHSR zverejnený

1.2.3 Základné pojmy

Trvalo udržateľný rozvoj

Je podmienkou rozvoja, ktorý obmedzuje výnosy požiadavkou trvalého zachovania rozsahu služieb a kvality zdrojov v danom území. Pre neobnoviteľné zdroje berie v úvahu neustálu potrebu nahradzovania zdrojov. Pre obnoviteľné zdroje je to miera využívania do limitu regeneračných schopností.

Strategický cieľ

Predstavuje víziu, pohľad do budúcnosti, ktorý chceme dosiahnuť v danom území v najbližších 5 až 10 rokoch. Predstava života obyvateľov obce/mikroregiónu a životných podmienok v časovom horizonte na koniec ktorého sme schopní reálne dospieť. Vízia je ekvivalentom pojmu strategický, globálny cieľ, hlavný strategický cieľ.

Priorita

Všeobecne predstavuje prednosť pred niečím, prednostný význam alebo právo, dôležitosť a prvenstvo v poradí. Pre tvorbu programov je pojem možné využiť pre stanovenie poradia (ohodnotenie) dôležitosti riešenia jednotlivých problémov zo zoznamu problémov. Poradie potom určuje, ktoré preferované problémy máme riešiť v projektoch.

Špecifický cieľ

Odvođený zo strategického cieľa s nadväznosťou na prioritu. Špecifický cieľ má byť merateľný. Má mieru, ktorej hodnoty vyjadrujeme pomocou merateľných jednotiek (počet osôb, bytov, obyvateľov, pracovné miesta, km, m², Sk a pod). Ciele, ktoré chceme dosiahnuť v danom čase a danom priestore obce alebo regiónu sú stanovené hodnotami týchto mier.

Opatrenie

Prostriedok, ktorým po určitú dobu zabezpečujeme príslušnú prioritu. Ako súbor podmienok pre riešenie projektov a finančných podpor k jednému cieľu. V programoch predstavuje konkretizáciu cieľov priority (napr. definíciu činností, ktoré program podporuje, kritéria pre výber projektov a ich sledovanie, kritéria pre žiadateľov podpory, pravidlá financovania).

Činnosť (aktivita)

V rámci programov a projektov je chápaný ako vecne, časovo, finančne, organizačne alebo inak vymedzený samostatný prvok, zahrňujúci skupinu krokov alebo podrobnejších úloh vykonávaných v procese programu/projektu so svojimi hmotnými alebo nehmotnými vstupmi a výstupmi (výsledkami).

2. Analytická časť

2.1 Analýza potenciálu

Popis potenciálu je vykonaný v prehľadnej štruktúre podľa problémových oblastí spracovaných na základe dotazníkov. Obsahuje popis charakteristík (postavenie a väzby územia v regióne, prírodné podmienky, štruktúru obyvateľstva a osídlenia, ekonomiku, technickú a sociálnu infraštruktúru a ďalšie) obce. Bol naplňovaný na základe podkladov a konzultácií s jednotlivými predstaviteľmi samosprávy obce.

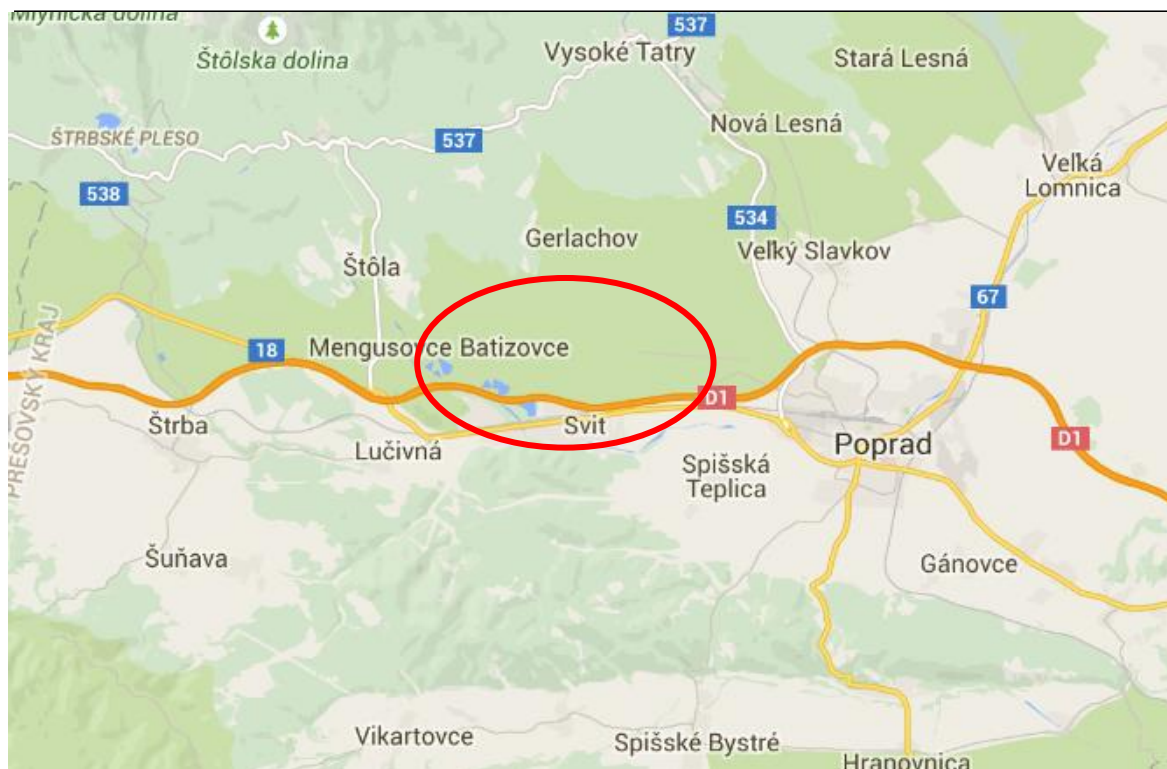
Popis stavu jednotlivých charakteristík obce s dôrazom na jej špecifiká zhrňuje informácie, ktoré sú významné pri hľadaní využitia existujúceho potenciálu. Je to pre potreby analýzy problémov a ich príčin, definíciu cieľov, tak aj pre následne využitie pre projekty (prípravu, posudzovanie, hodnotenie) v širších súvislostiach rozvoja obce.

Popis potenciálu je zameraný na tieto hlavné oblasti:

- a) Základné údaje územia
- b) Ľudské zdroje
- c) Sociálna infraštruktúra
- d) Ekonomika
- e) Technická infraštruktúra
- f) Životné prostredie

Každá časť je doplnená tabuľkou so základnými charakteristikami oblasti.

2.1.1 Základné údaje územia

Obec

Obec je stredne veľká s počtom obyvateľov 2.250. Hraničí s Tatranským národným parkom s blízkou polohou k mestám, Svit, Poprad a Vysoké Tatry. Rozloha katastra je 1.438 ha, ktoré sa rozprestiera v západnej časti Popradskej kotliny v nadmorskej výške cca 750 m. Preto má klímu horského charakteru. Je tu poľnohospodárska pôda lesy a lúky. Prvá zmienka vzniku obce je z roku 1264. Osídlenie nesie stopy pôvodného členenia pozdĺž potokov. Nová zástavba je vedená s ňou paralelne. Dominantu tvoria kostoly, kaštiele a centrum s hotelom.

Väzby

Rozvojovým polom obce je blízke mesto Poprad (12 km), ktoré určuje jeho hlavné väzby. Bezprostredné mesto je Svit (4 km). Krajské mesto je vzdialené 80 km Územie obce Batizovce je v dotyku s katastrálnymi územiami obcí Svit, Gerlachov, Mengusovce, Starý Smokovec, Štôla, Lučivná, Poprad Veľká, kde je potrebné riešiť vzájomné funkčné väzby. Spolupráca je formalizovaná v rámci „Združenia tatranských a podtatranských obcí“. Hlavnou komunikačnou väzbou ktorá spája obec s Popradom je diaľnica D1. Železničné spojenie je zo Svitú. Letecké z Popradu. Väzby v širších súvislostiach sú ma Vysoké Tatry vytvárajú dobré predpoklady v ďalšom rozvoji obce predovšetkým v oblasti CR.

Oblasti

Charakteristikou obce je paralelná zástavba s prielukami podľa pôvodného členenia územia. Je to aj výhoda pretože to umožňuje využitie pre ďalšiu výstavbu napr. rodinných domov. Obcou preteká Velický a Batizovský potok. Južná hranica prechádza po rieke Poprad. Na severozápade v obci významné dve lokality, kde hranica katastrálneho územia je kontakte s Prírodnou rezerváciou Jelšina a Mraznica. Územím prechádzajú nadregionálne, regionálne a miestne systémy. ekologickej stability, Južne a juhozápadne je územie zmenené ťažbou ťažkopieskov, kde sa čiastočne realizovala jeho revitalizácia.

Infraštruktúra

Obec disponuje úplnou technickou infraštruktúrou s rezervami na vyššiu kapacitu. Je napojená na základné siete plynu, elektriny a telekomunikácie. Na vodovodnú sieť je obec napojená so 90% podielom. Podiel napojenia na kanalizáciu je 2/3 (2015) v menšej miere sú žumpy. Obec je napojená na čistiareň odpadových vôd. Vykurovanie je riešené s 80% podielom plynom, dosť elektrinou. Zostatok uhlím a drevom. Územím obce neprechádzajú nadradené koridory technickej infraštruktúry. V oblasti infraštruktúry ďalší rozvoj je smerovaný na dobudovanie chýbajúcich sietí infraštruktúry.

Dokumentácia

Obec má UPD z r. 2010. Má digitalizovanú katastrálnu mapu. Dokumenty týkajúce sa sietí sú v držaní daných subjektov (voda, plyn, elektrina, atď.). Obec realizovala niektoré projekty s podporou fondov EU. Pripravuje ďalšie projekty s možnosťou financovanie z fondov.

Charakteristika územia

Pôdny fond (ha/%)	Rozloha katastra: 1438 ha		
	Poľnohospodárska pôda (ha): 348		
	orná (ha): 545	trvalé trávnaté porasty (ha): 348	Záhrady (ha): 10
	lesy (ha): 187	zastavaná plocha (ha): 79	vodná plocha (ha): 22
	Ostatná plocha (ha): 257		

2.1.2 Ľudské zdroje

Obyvateľstvo

Počet trvalo žijúcich obyvateľov k termínu 2015 bol 2250 (muži 46%). Prírastky obyvateľstva majú stúpajúci trend. Evidovaný je pomerne veľký prírastok obyvateľov za 10 rokov s prognózou ďalšieho nárastu aj v súvislosti s novou výstavbou rodinných domov. Obyvateľstvo je s 90% slovenskej národnosti, 9% je Rómskej a cca 1% českej. Z hľadiska skutočnosti nie je možné presne určiť počet obyvateľov Rómskej národnosti. V obci z hľadiska vierovyznania je 53,4% obyvateľov rímskokatolíckeho a 20,2% evanjelického. Zaujímavá je dobrá veková štruktúra. Obec v rámci ďalšieho rozvoja bude venovať pozornosť všetkým zastúpeniam obyvateľstva ale hlavne novým prírastkom a problémom v Rómskej osade, ktorej situácia nie je dostatočne riešená.

Bývanie

Väčšina obyvateľov býva v rodinných domoch. Celkový počet domov je 457. Z toho cca 16 sú trvalo neobývané, žiadne nie sú schátralé. Vzhľadom na polohu obce blízko Tatier trvalo neobývané sú zväčša využívané pre cestovný ruch. Obložnosť bytov 3,9 je vyššia ako priemer v SR. Počet novo postavených rodinných domov za 10 rokov je vysoká. V súčasnosti začína nárast obyvateľov a vzniká potreba nových bytov. Je záujem o výstavbu RD. Obec, ale už nemá dostatok voľných plôch a problém chce riešiť výstavbou bytového domu. Predpokladá sa úbytok bytov v prospech služieb CR a dopravy.

Zamestnanie

Nezamestnanosť v obci je trochu vyššia ako priemer SR. Súčasný trend je stagnácia až mierny nárast. Medziročne sa počet nezamestnaných zvyšuje. Väčšina je z rómskeho obyvateľstva, ktoré nemá kvalifikačné vzdelanie. Veková štruktúra je priaznivá. Podiel pred a po produktívnych je primeraný. Veľký počet obyvateľov v produktívnom veku pracuje mimo obce (40%, r.2015) v priemysle, doprave a službách, menej už v poľnohospodárstve. V oblasti ľudského potenciálu je rozvoj zameraný na politiku zamestnanosti a sociálne služby. Obec nové pracovné príležitosti predpokladá v oblasti CR.

Vzdelanie

Kvalifikačná štruktúra je priemerná, prevažuje základné a stredoškolské vzdelanie. Pomerne vysoký je podiel obyvateľov bez školského vzdelania (25% resp. nedokončené základné). Zastúpenie vysokoškolského vzdelania je 7,5%. Kvalifikačná štruktúra vyhovuje súčasným potrebám. Existuje tu voľná pracovná sila. Dopyt na trhu práce je však len pre kvalifikované skupiny. Obec sa má snažiť zapojiť niektoré skupiny obyvateľov do rozvoja obce. Podmienkou rozvoja aktivít obyvateľov je vzdelávanie, čo je potrebné zahrnúť do stratégie.

Charakteristika ľudských zdrojov

Obyvateľstvo (počet),%	Trvalo žijúci v obci: 2.250 (2015)	muži: 1 035	ženy: 1 215
	Národnosť, Slovenská: 90%, 2002	Česká: 0,37%	Rómska: 2,8%
	Vierovyznanie, Rím-kat.: 53,36%	Evanjelická.: 20,19%	Grécko-kat.: 2,44%
	Kresťanské zbory: 2,44%	Ostatní:	
	Nezamestnanosť:		
Bývanie (počet)	Vek, predproduktívny: 21,5%	produktívny: 64,5%	poproduktív. 14%
	Domov celkom: 457	Neobývaných: 16	Schátralé byty: 0
	Počet bytov celkom: 66	Záujem o RD: 12/rok	Sociálne: 25

2.1.3 Sociálna infraštruktúra

Služby

Vybavenosť v oblasti obchodnej siete je zastúpená niekoľkými predajňami. Predajne majú základný sortiment potravín, domácich potrieb, drogérie, a drobného a rozličného tovaru a mäsových výrobkov. Sú tu 3 pohostinstva, hotel a reštaurácia Guľa. Obchodná sieť v obci zatiaľ postačuje, ale nie do budúcnosti. Občania chýbajúce služby, predovšetkým servisné využívajú buď v susedných obciach, ale hlavne v neďalekom meste Svit a ďalej Poprad.

Zdravotníctvo

Obec nemá obvodné zdravotné stredisko s pracoviskom praktického lekára. Väčší rozsah zdravotnej starostlivosti a komplexne služby poskytujú mestá Svit (poliklinika, lekáreň) a mesto Poprad (nemocnica). Stav zdravia obyvateľstva nevybočuje z rámca priemeru. V obci chýbajú činnosti sociálnych služieb. Určité aktivity vykonáva opatrovateľská služba. Snahou obce je zlepšiť stav v oblasti sociálnej starostlivosti. Sociálne služby poskytuje CSS Domov pod Tatrami Batizovce.

Školstvo

Obec má vlastnú základnú a materskú školu. Nemá detské jasle. Najbližšie sú v meste Svit, Poprad, a Spišská Nová Ves, kde sú aj ďalšie vzdelávacie centrá (stredná škola, odborné učilište). V súčasnosti stav školských zariadení vyžaduje určité rekonštrukcie. V budúcnosti vzhľadom na očakávaný nárast obyvateľov možno očakávať väčší rozvoj v tejto oblasti a rozširovanie kapacít zariadení (MŠ). Snahou obce je podporiť aktivity základnej školy a vytvárať možnosti pre ďalšie vzdelávanie a rekvalifikáciu obyvateľov a nezamestnaných.

Kultúra

V obci sú 4 kultúrne pamiatky, dva kaštiele, barokový z roku 1756, teraz DSS, druhý renesančný zo 16. st. predtým kláštor, teraz sýpka a dva kostoly klasicistický sloh z roku 1791, a Kostol Všetkých svätých, románska stavba z 13. stor. Za mimoriadne hodnoty obce sa považujú sypance a mlyn. V obci je fara, cintorín a kultúrny dom ktorý vyžaduje rekonštrukciu, chýba dom smútku. Obec má tiež knižnicu v dome služieb. V katastri sa nachádzajú viaceré archeologické lokality s ojedinelými nálezmi.

Ostatné

Pre šport má obec futbalové ihrisko s klubom. Okrem futbalu nemá registrované žiadne iné kluby. V obci je poštový úrad s bankovými službami. Obec nemá ďalšie služby. Ďalší rozvoj tejto oblasti možno očakávať v súvislosti s rozvojom výstavby rodinných domov a turistického ruchu. Nové rekreačné a oddychové možnosti prinesie plánované turistické stredisko CR (Štrkovisko).

Charakteristika sociálnej infraštruktúry

Obchod, služby	Predajne, služby (počet): 13 Sortiment: zmiešaný tovar		
Zdravotníctvo	Zdravotné stredisko/lekár: najbližšie vo Svite (4km), Poprad (12)		
	Iné zdravotné a sociálne služby: CSS Domov pod Tatrami Batizovce, chýba lekár		
Kultúra, školy, šport	Materská škôlka: 1	Základná škola: 1	Stredná škola: 0
	Kostol 2x, Kaštieľ 2x, fara, cintorín	Kultúrny dom, Obecná knižnica, Batizovská izba	Futbalový štadión
	Športové kluby: futbalový		
Ostatné	Pošta, Požiarna zbrojnica, Dom služieb		

2.1.4 Ekonomika

Podnikanie

Štruktúra a kapacita ekonomických aktivít je úmerná potenciálu obce. Dominuje terciálny sektor. Podnikateľská činnosť je charakterizovaná niekoľkými menšími podnikateľskými subjektmi, prevažujú s počtom zamestnancov do 20 zamestnancov. Väčšina subjektov sú zo súkromného sektoru. Ďalšie podnikanie vykonávajú fyzické osoby (živnostníci).

Medzi hlavné väčšie podnikateľské subjekty v oblasti stavebníctva patria Štrkopiesky a Agrostav, ktoré majú priestorovo najnáročnejšiu výrobu. Oblasť priemyslu zastupujú 4 subjekty, najväčší je Porybtys s.r.o., v oblasti potravinárstva sú dva subjekty. Poľnohospodárskej výrobe sa venuje jedno poľnohospodárske družstvo. Lesy obhospodaruje pozemkové spoločenstvo urbariátu Batizovce.

Charakteristika činnosti

Ekonomická situácia obce (priemysel, poľnohospodárstvo a služby) je charakterizovaná ako stagnácia s malým záujmom obyvateľstva. Územné danosti a väzby na mestá Svit a Poprad ako aj bezprostredné susedstvo Vysokých Tatier však poskytujú potenciálne možnosti podnikania z hľadiska dopravného spojenia (cestná, železničná, letecká), danými priaznivými prírodnými podmienkami pre rastlinnú a živočíšnu výrobu ako aj voľnej pracovnej sile. Veľká časť zamestnaných odchádza za prácou mimo obec, hlavne do Popradu..

V štruktúre podnikateľských subjektov v oblasti priemyslu boli dva zamerané na stavebníctvo. Na ťažbu štrkopiesku Štrkopiesky s.r.o. a Agrostav ako stavebné a obchodné družstvo. Termín ukončenia ich činnosti bol r. 2020. Následne mali uvedené firmy mali vykonať rekultiváciu dobývacích priestorov. Ďalším významným odvetvím je výroba protipožiarnych uzáverov firmou Pyrobatys a protipožiarna a stavebná skúšobňa Fires. Obidve firmy zaznamenali prudký pokles zamestnanosti.

V obci sa nachádzajú už len menšie podnikateľské subjekty. Firma DaK vyrába ponožky, ďalšia firma Flexografik pôsobí v oblasti polygrafie. Komerčné činnosti sú prevažne v účelových zariadeniach. Celkom je v obci 16 týchto prevádzok (zamestnávajú len malý počet osôb). Pre výhľadové potreby obyvateľov nebudú uvedené kapacity stačiť (predpokladaný nárast obyvateľov). Potenciálom obce je ďalší rozvoj služieb turistického ruchu s väzbou na podhorie Tatier.

Najväčším podnikateľským subjektom v oblasti poľnohospodárstva je Poľnohospodárske družstvo. Rastlinná výroba je zameraná na obilniny (jačmeň, pšenica) a okopaniny (zemiaky). Živočíšna výroba na hovädzí dobytok. Lesný fond je súčasťou lesov TANAP-u. Obhospodaruje ho urbariát. Jeho rozsah v katastri nie je veľký a lesná činnosť je doplnková.

Ekonomická charakteristika

Podnikateľské subjekty	Celkový počet: 16		
	živnostníci: 6	s.r.o/a.s: 9	súkromní roľníci: 1
Priemysel	Výroba (druh): ťažba štrku, protipožiarne príslušenstvo, oceľ konštrukcie		
	Ostatná výroba (druh): potravinárstvo		
Hospodárska činnosť	Poľnohospodárstvo, (druh): rastlinná, živočíšna výroba		
	Lesné hospodárstvo: 1 urbariát		
Ostatné	Cestovný ruch: penzióny, hotel, ubytovanie v súkromí		

2.1.5 Technická infraštruktúra

Doprava

Dopravné napojenie na obec je hlavne cestou I/18, ktorá spája obec s Popradom a dokončená diaľnica D1 prechádzajúca južne od obce spájajúca Žilinu s Prešovom a Košicami. Železničné spojenie je vo Svite. Letecká doprava je možná z mesta Poprad (12km). Dopravné spojenie je najčastejšie autobusom. Obec má vybudované chodníky pozdĺž niektorých ciest. V niektorých častiach však chýbajú alebo sú jednostranné. S väzbou na susedné mikroregióny chýbajú cyklistické trasy a viac parkovacích plôch. Modernizáciu vyžadujú čakárne na dopravu. Miestne komunikácie vyžadujú úpravy. Pozornosť si zasluhujú chodníky a prístupové cesty.

Voda

Obec má vybudovanú vodovodnú sieť. Verejný vodovod v Batizovciach je napojený privodovým potrubím zo skupinového vodovodu: Štôla – Mengusovce – Lučivná. Potrubie privádza vodu do vodojemu na svahu., nad horným koncom obce. Potrubie s pitnou vodou bude potrebovať úpravy v súvislosti s novou bytovou výstavbou. Kvalita vôd je vyhovujúca. Situácia vo verejnej kanalizácii je horšia. Zatiaľ chýba kanalizácia asi pre 1/3 obce. Niektorí obyvatelia používajú ešte žumpy. Obec má čističku odpadových vôd, potrebuje rozšíriť kapacitu.. Územie obce má dva potoky Batizovský a Velický, ktoré nie je dostatočne chránené proti povodňam a 7 mostíkov. Na okraji územia tečie rieka Poprad. V programe by nemalo chýbať zabezpečenie proti povodňam, riešenie čistoty potoka a úprava brehov.

Siete

Elektrické rozvody sú vedené vzdušne. V súčasnosti sú vyhovujúce. Nové rozvody budú riešené v súvislosti s novou bytovou výstavbou. Súčasný trafostanice sú dostačujúce. Vyhovujúci stav je v súčasnosti aj vo verejnom osvetlení obce. Obec je napojená od roku s 95% na rozvod plynu. Vykurovanie je riešené s 60% podielom plynom, 20% elektrinou a menším podielom tuhým palivom. Teplá voda je lokálna. Obcou neprechádzajú líniové koridory.

Ostatné

Komunikačné telefónne siete v obci sú vedené vzduchom a sú v dobrom stave. Telefónna sieť obci vyhovuje. Obec má miestny rozhlas, ktorý je v súčasnosti v zlom stave. Obec má napojenie verejnosti na internet. S väzbou na susedné obce je možné budovať trasy pre cyklistov (ktoré ich majú vo svojich programových cieľoch) tak, aby podporili aj cestovný ruch. V oblasti infraštruktúry ďalší rozvoj je smerovaný hlavne na vybudovanie siete v súvislosti s rozvojom bývania.

Charakteristika technickej infraštruktúry

Doprava	Cesty: miestne III, diaľnica	Spoje: SAD	Železnica, letisko: 4-12km
Voda	Potok: Batizovský, Velický	Vodovod: napojenie 95%	Stav: zlý
	Kanalizácia: napojenie 80%	Čistiareň: áno	Iné:
Teplo, Plyn, Elektrina	Vykurovanie: plyn, el., tuhé palivo	Rozvod plynu: 90%	Teplá voda: lokálne
	Rozvod tepla: nie	El. vedenie: vzdušné	Osvetlenie: dobré
Telekomunikácie, Iné	Telefón/internet: dobrý	Miestny rozhlas: áno, zlý	Káblková televízia: infokanáľ

2.1.6 Životné prostredie

Prostredie

Obec leží priamo pod úbočiami Vysokých Tatier. Nadmorská výška v chotári je 750 - 780 m. Životné prostredie územia nie je príliš zasiahnuté diaľkovými emisiami, nenarušujú ho žiadne veľké lokálne zdroje znečistenia. Pozornosť si zasluhujú predovšetkým lokálne znečistenia. negatívny vplyv má predovšetkým štrkovisko. Kvalitu životného prostredia možno zlepšiť skrášlením verejných priestranstiev (okolie OcU). V príprave je projekt preventívnej povodňovej ochrany Batizovského a Velického potoka. Ich regulácia je nevyhnutná.

Odpad

Tuhý odpad z obce sa v súčasnosti odváža na skládku. V obci sú občasné výskyty divokých skládok tuhého odpadu, ktoré musia byť následne odstraňované v rámci aktivačných prác. Problémom je čistota a ochrana brehov potokov. V obci je vykonávaný separovaný zber domového odpadu ale mal by mať väčšiu účinnosť. Chýba zber zeleného odpadu (kompost). V rámci koncepcie odpadového hospodárstva by bola v tomto smere vhodná spolupráca so susednými obcami. Problému znečistenia odpadom musí obec venovať sústavnú pozornosť, vrátane osvetu.

Ochrana

Obec má chránené územie. Významné sú dve lokality: prírodná rezervácia Jelšina a Národná prírodná rezervácia Mraznica. Obidve majú 4° ochrany. Severným okrajom katastra obce prebieha hranica Tatranského národného parku. Je tu aj časť nivy horného toku Popradu. Z ďalších chránených území patria všetky lesné porasty v území. Krajinársku hodnotu vytvára vidiecky charakter staršej časti obce s dominantnými kostolmi. Pozornosť si zasluhuje čistota a zveľadenie zaujímavých územných častí katastra obce.

Hodnoty

Obec má evidované štyri kultúrne pamiatky. Dva kaštiele. Prvý je bývalý kláštor, pôvodne renesančný objekt zo 14 storočia, dnes sýpka PD. Druhý barokový objekt z r. 1756, dnes dom sociálnych služieb. Dva kostoly. Prvý z r. 1791 postavený v hlasistickom slohu. Druhý kostol Všetichsvätých, pôdne románska stavba z 13. Storočia. Za veľkú hodnotu sú považované sypance a pozostatok mlyna. Evidované sú aj viaceré archeologické lokality. V rámci rozvoja je možné využiť ideálnu polohu pri výletoch do Vysokých Tatier. Tieto možnosti je vhodné využiť a zakomponovať do stratégie rozvoja aj v súvislosti s rozvojom bývania.

Charakteristika životného prostredia

Odpad	Odvoz: Brantner Poprad s.r.o.	likvidácia: skládka	Separovaný zber: áno
	Divoké skládky, (počet): sporadické, áno		
Znečistenie	Zdroje: lokálne	Voda: Potoky, vypúšťanie odpadu	
	Ovzdušie: lokálne prašnosť	Pôda: nie	Hlučnosť: ťažba štrku, letisko, D1
Chránené územia, pásma	Rezervácie: Jelšina, Mraznica, lesné porasty		
	Sieť: plyn, voda		Rieka: nivy rieky Poprad
Kultúrne hodnoty	Kultúrne pamiatky. Kostoly 2x, kaštiele 2x, sypance, mlyn		

2.2 Analýza problémov

Vychádza zo stavu a potenciálu obce popísaný v predchádzajúcej kapitole. V úvodnej časti je spracovaná stručná analýza jednotlivých oblastí na základe popisu charakteristík súčasného stavu s ohľadom na identifikáciu a analýzu problémov a ich príčin s prípadným zdôvodnením. Analýza a jej zhrnutie je spracovaná v štandardnej štruktúre metódy SWOT.

Univerzálna analytická metóda SWOT slúži pre jednotnú identifikáciu a formalizáciu výsledkov analýzy so zameraním na rýchly prehľad o dobrých a zlých stránkach, možnostiach zlepšenia, predpokladoch a rizikách rozvoja. V ďalšom kroku umožňuje formalizovať "vízie" do strategických cieľov, vybrať a určiť priority rozvoja obce. Metóda je používaná v programoch a projektoch rozvoja s väzbou na fondy EÚ.

V prípade ďalšieho spresnenia Programu obce jej štruktúru možno použiť tiež pre podrobný rozbor vybranej oblasti, strategický cieľ, alebo na opatrenie z vyššieho programu alebo koncepcie vo všetkých hlavných súvislostiach, ktoré sú stručne popísané v úvodnej analýze a ktoré sú predmetom posudzovania z hľadiska riešenia ďalšieho rozvoja obce. Podobne je potrebné postupovať pri aktualizácii PHSR obce na ďalšie programovacie obdobie.

Analytická časť je popísaná v tejto štruktúre a obsahu:

a) z hľadiska štruktúry sleduje rámec metódy SWOT podľa ktorej sú popísané::

- silné stránky (určujú potenciál)
- slabé stránky (určujú možnosti zlepšenia)
- príležitosti (určujú vhodnosť využitia potenciálu, ciele)
- riziká (určujú limity pre realizáciu)

b) z hľadiska obsahu sú na základe popisu jednotlivých charakteristík potenciálu sledované (tam, kde je to vhodné) tieto problémové oblasti:

- a) územie
- b) ľudské zdroje
- c) sociálna infraštruktúra
- d) ekonomika
- e) technická infraštruktúra
- f) životné prostredie

c) celkové zhrnutie analýzy je spracované v štandardnej štruktúre SWOT.

2.2.1 Silné stránky (daný potenciál)

Územie

Obec je sídlo s tradičným podhorským charakterom regiónu Spiš. Vzhľadom k čistému životnému prostrediu, blízkosti lesov a horských masívov Tatier je vhodné túto silnú stránku využiť pre rozvoj obce. Ideálna poloha vytvára predpoklady na výlety do Vysokých Tatier. Cenné biotopy, lesy, krásna a pokojná príroda, dobré dopravné spojenie, blízkosť Svitú a Popradu predstavujú potenciál a priaznivé predpoklady nielen pre rozvoj turistického ruchu ale aj rozvoj bývania. K tomu má obec dosť voľných plôch, kde sa dá rýchlo začať stavať. Tieto možnosti je vhodné využiť a zakomponovať do stratégie rozvoja.

Ľudské zdroje

Prírastok obyvateľstva v súvislosti s rozvojom IBV ako aj demografický trend vývoja v dlhodobom výhlade, primeraná kvalifikačná štruktúra z hľadiska zamerania rozvoja na tradičné a ekologické poľnohospodárstvo a CR sú priaznivé ukazovatele pre rozvoj obce. V oblasti bývania je silnou stránkou rodinné bývanie s príslušným zázemím úžitkových záhrad. Silnou stránkou je záujem o bývanie v rodinných domoch aj z iných obcí a miest regiónu. Novými projektmi IBV sa zvýši počet obyvateľov až o niekoľko stoviek. Obec má priaznivé predpoklady pre zvýšenie aktivity obyvateľov pre ďalší rozvoj.

Sociálna infraštruktúra

Občianska vybavenosť je vyvážená (obchodná sieť, lekár, základná a materská škola). Predstavuje súčasný štandard SR vo vzťahu k veľkosti obce. Snaha obce je zvýšiť kvalitu života hlavne v oblasti sociálnych služieb, vzdelávania, zabezpečenia starostlivosti o starých a chorých. Obec bude musieť riešiť aj problémy v súvislosti so zvýšením počtu obyvateľov Rómskej národnosti. Problémy budú zahrnuté do cieľov programu rozvoja obce. Občania chýbajúce služby, predovšetkým servisné využívajú hlavne v neďalekom meste Svit a Poprad.

Ekonomika

Tradičné poľnohospodárstvo a blízkosť tatranského centra turistického ruchu určuje hlavnú oblasť zamerania ekonomických aktivít. Silnou stránkou sú územné danosti a väzby na mestá Svit, Poprad a bezprostredné susedstvo Vysokých Tatier. Tie poskytujú potenciálne možnosti podnikania a turistiky z hľadiska dopravného spojenia (cestná, železničná, letecká). Sú tu aj priaznivé prírodné podmienky pre rastlinnú a živočíšnu výrobu ako aj voľná pracovná sila. K tomu je potrebná podpora MSP. Zvýšením počtu obyvateľov obec získa aj zvýšenie podielových daní aj daní z nehnuteľnosti

Technická infraštruktúra

Silnou stránkou obce je, že má základné siete (plyn, elektrina, telekomunikačné spoje) v dobrom stave (okrem nedokončenej kanalizácie). Pre ďalší rozvoj musí rozširovať aj vodovodnú a kanalizačnú sieť, zlepšiť miestne cesty a príslušenstvo (chodníky, parkoviská). Silnou stránkou je existencia internetu Projekty IBV vyvolajú však ďalšie požiadavky na miestnu infraštruktúru.

Životné prostredie

Územie nie je zaťažené diaľkovými emisiami. Veľmi dobré predpoklady pre zatriktívnenie obce poskytuje vidiecky charakter do otvorenej krajiny s panorámou Vysokých Tatier. Obec má niekoľko hodnotných centier vhodných na ochranu. Z pamiatok sú to dva kostoly, dva kaštiele, sypance a mlyn. Významné sú prírodné rezervácie Jelšina a Mraznica

2.2.2 Slabé stránky (možnosti zlepšenia)

Územie

Je zrejmé, že obec je poznamenaná predchádzajúcimi zámermi rozvoja a súčasnými záujmami trhu. V prírode je predovšetkým zánik vzácnejších druhov rastlín a živočíchov. Dnes je najväčším problémom absencia tradičného obhospodarovania rozsiahlych pasienkov a lúk, ktoré zarastajú. Toto nevyužitie prostredie je slabou stránkou pre cestovný ruch, turistiku a hlavne agroturistiku. Slabou stránkou je tiež neudržiavaná lokalita v priestore rímskej osady. Inou je aj súčasná nízka úroveň propagácie obce. Tento deficit je možno v súčasnosti nahradiť zapojením sa do mikroregionálnej spolupráce viacerých obcí.

Ľudské zdroje

Demografická štruktúra a sociálne zloženie je v súčasnosti primerané stavu a podmienkam v tomto spíšskom regióne. Problémom je vysoký podiel obyvateľov bez školského vzdelania (25% resp. nedokončené základné). Slabou stránkou je aktívna politika zamestnanosti, oblasť vzdelávania obyvateľstva a slabá účasť alebo skôr nezáujem obyvateľstva o rozvoj rôznych aktivít v oblasti kultúry, športu zveľaďovania obce apod. Jednou z príčin je blízkosť mesta Svit a Poprad, druhou je slabá informovanosť, ďalšou bezperspektívnosť pracovných príležitostí.

Sociálna infraštruktúra

Z jednotlivých oblastí (školsťvo, zdravotníctvo, sociálna starostlivosť, kultúra a osвета, šport, obchod a služby) zaostáva predovšetkým v službách a sociálnej starostlivosti: Šport a kultúra vyžaduje podporu. Chýbajú aktívne spolky (seniorov, včelárov, rybárov, farmárov, apod.). Chýba dom smútku. Zlepšiť činnosti v osvete zameranej na ďalší rozvoj aktivity obyvateľov. Problémom je zlý stav kultúrneho domu a v neposlednom rade riešenie rímskej problematiky.

Ekonomika

Nedostatočná mikroekonomická adaptácia obce na podmienky trhového hospodárstva je najslabšou oblasťou. Stagnujúci trend a existujúce podnikateľské subjekty neprinášajú pridanú hodnotu a nezvyšujú zamestnanosť. Slabinou je malý záujem obyvateľstva o podnikanie (malý počet farmárov pre environmentálnu výrobu) a malé zdroje obce pre rozvojové zámery. Pre zlepšenie sa vyžaduje predovšetkým podpora malým podnikateľom a farmárom, a získavanie investorov. Obec okrem ťažby piesku, ktorá skončila nemá ďalšie nerastné suroviny. Je zázemím pracovnej sily pre Svit a Poprad.. Potenciál do budúcnosti je rozvoj v oblasti turistiky.

Technická infraštruktúra

Medzi slabé stránky možno zahrnúť zlý stav miestnych komunikácií a prístupových ciest. Modernizáciu si vyžadujú všetky druhy aj príslušenstvo (parkovanie, chodníky, čakárne na dopravu, apod.). V zlom stave je miestny rozhlas. Nedostatkom je nedokončená kanalizácia. Rozvoj inžinierskych sietí má byť riešený v súlade s novým územným plánom tak, aby nebol prekážkou rozvoja v oblasti turistiky a agroturistiky. Dosť slabou stránkou je, že obec pre rozvoj cestovného ruchu nemá vybudovanú žiadnu vnútornú infraštruktúru ani skúsenosti.

Životné prostredie

Riešenie si vyžaduje protipovodňová ochrana (je potrebná regulácia potokov). Negatívny vplyv má štrkovisko (doprava, prašnosť, hluk), blízkosť letiska Poprad. Chýbajú aj opatrenia pre odhlučnenie cesty D1. Okrem občasných divokých skládok odpadu sú problémom čierne stavby v rímskej osade. Zveľaďovanie vyžadujú verejné priestranstvá. Slabou stránkou je neexistencia komplexného plánu riešenia zlepšenia a ochrany životného prostredia.

2.2.3 Príležitosti (šance využitia potenciálu)

Územie

Dobré príležitosti pre obec vytvára hlavne vidiecky charakter s podmienkami pre tradičné a environmentálne poľnohospodárstvo a pokojné životné prostredie s bezprostredným výhľadom na Tatry. Blízkosť spojenia s letiskom, železnicou, cestami a blízkosť turistických oblastí Vysokých a Nízkych Tatier a Slovenského raja sú hlavné predpoklady pre stratégiu rozvoja územia. Využiť ľudský potenciál, modernizovať infraštruktúru a vytvárať podmienky pre podnikateľov. Nová ÚPD je regulatívom) pre ďalšie zámery rozvoja v priestore obce vo vzťahu v širších súvislostiach územia s hlavným zámerom na rozvoj cestovného ruchu.

Ľudské zdroje

Riešiť nezamestnanosť a podporiť vzdelávanie (osveta, školenie) so zameraním na trhom požadované smery. Je potrebné sa sústrediť na malých podnikateľov do oblasti služieb turistiky, agroturistiky, pestovateľov zdravých potravín na základe moderných technológií, na remeselnú a potravinársku výrobu a hľadať možnosti pre agroturistiku. Rekvalifikáciu smerovať na perspektívne oblasti environmentálneho poľnohospodárstva a poskytovania služieb pre turistiku a agroturistiku. Hľadanie ciest (osveta a vzdelávanie dospelých) pre aktívne zapojenie v súčasnosti je na nedostatočnej úrovni) je príležitosťou ďalšieho rozvoja.

Sociálna infraštruktúra

Zlepšiť sociálnu starostlivosť o starých a chorých. Pre riešenie vhodným by bolo spracovať komunitný plán. Podporovať a hľadať nové zdroje pre rozvoj kultúrnych, športových aktivít, vznik nových komunít a spolkov. Na rozvoj sociálnej infraštruktúry a tretieho sektora využiť aj podporné fondy EÚ. Hľadať ďalšie možnosti rozvoja napr. obchodno-obslužnú činnosť, zdravotnú a sociálnu starostlivosť zladit' so zámermi novej výstavby IBV, pritom zvyšovať štandard a rozširovať služby. Zvýšenie počtu obyvateľstva prinesie nové povinnosti a úlohy. Významné je zvýšenie aktivít v osвете, ktoré ovplyvňujú sociálne vzťahy a rozvoj aktivít.

Ekonomika

Príležitosť vytvára poľnohospodárska výroba a dopyt po zdravých potravinách v širšom rámci významného turistického regiónu s väzbou na agroturistiku, rozvoj služieb v oblasti ubytovania, stravovania a tradičných remeselníkov s možnosťou využitia fondov EÚ (výstavba zariadení pre poľnohospodárstvo, agroturistiku, podpora služieb CR). Podmienkou sú aj dobré partnerské vzťahy s obcami, a blízkym mikroregiónom. Možnosti poskytuje aj s pracovanie drevnej hmoty. S týmito zámermi súvisí rozvojový marketing, ktorý by mal byť vykonávaný nielen obcou ale v spolupráci s ďalšími obcami/mikroregiónom.

Technická infraštruktúra

I v tomto prípade je možnosť využitia fondov EÚ (modernizácia cestných komunikácií, rekonštrukcia chodníkov, protipovodňová úprava potokov, parkovacích plôch, prístupových ciest, zlepšenie informovanosti obyvateľov prostredníctvom rozširovania pripojenia na internet a ďalších rozvojových oblastí obce.

Životné prostredie.

Využiť možnosti podporných fondov EÚ (vrátane kohézneho) na rozvoj vidieka pre zlepšenie kvality života občanov, využitie kultúrneho dedičstva, vybudovať vhodné cyklotrasy s väzbou na susedné obce / mikroregión, zveľadenie a úpravy zdevastovaných priestorov v obci, obnova lesných porastov, zefektívnenie zberu odpadu, ochrana prírody a zlepšenie prostredia. Podporovať ďalší rozvoj aktivít vo verejných akciách, kultúre a športe.

2.2.4 Riziká (hrozby a limity)

Územie

Z tohto pohľadu rizikom môže byť nekvalitne alebo nedostatočne spracovaná dokumentácia územného plánu alebo zlá koncepcia rozvoja územia, slabá aktivita partnerov a ich spolupráca pri realizácii cieľov rozvoja obce. Pre uvažované zámery rozvoja obce s väzbou na fondy EÚ to môže byť nedostatočná previazanosť projektov, pri pomoci nedostatok financií na striktné koofinancovanie, neschopnosť včas a v potrebnom rozsahu získať vlastné alebo požičané zdroje alebo zdroje spolufinancovania projektov alebo nedostatočný politický „lobing“.

Ľudské zdroje

Rizikom je stav súčasnej sociálnej klímy, neriešenie rómskej otázky, ktorý môže byť prekážkou pre zvýšenie angažovanosti obyvateľstva a záujmu na riešení problémov obce. Značný vplyv môže mať pokles životnej úrovne a slabé výsledky projektov rozvoja, ktoré predkladá obec, málo informácií zapríčinených slabým rozvojom informatizácie a chýbajúce spojenie samosprávy s obyvateľstvom, VÚC, podnikateľmi a štátnymi organizáciami.

Sociálna infraštruktúra

Neschopnosť samosprávy riešiť základné sociálne podmienky pre život obyvateľov v obci (školsťvo, zdravotníctvo, sociálne problémy). Na riešenie problémov zlé pripravené projekty sú podobným rizikom ako nedostatok financií (obec nemá väčšie vlastné zdroje). Rizikom sú zlé praktiky (nevhodný lobing), ktoré by skomplikovali prísun zdrojov z EÚ a potenciálny strach z prijímania nových vecí zo strany poslancov vyplývajúci zo zlých skúseností v minulosti.

Ekonomika

Hlavným rizikom je nedostatok financií, dosť malý záujem investorov a partnerov podieľať sa na rozvojových zámeroch. Sekundárnym je nedostatočná pripravenosť obce, slabý manažment rozvoja, marketing pre získavanie partnerov k podnikaniu a investovaniu, predovšetkým z radov miestnych obyvateľov (výroba environmentálnych potravín, agroturistika, ubytovacie a stravovacie služby). V neposlednej rade zlé pripravené projekty. Rizikom do ďalšieho obdobia môže byť aj zvýšenému konkurenčnému tlaku susedných obcí.

Technická infraštruktúra

Rizikom pre rozvojové zámery je neriešená rekonštrukcia miestnych komunikácií s väzbou na rýchle spojenie s nadradenými cestami, čím pretrvá komunikačná izolácia územia obce pre turistov, investorov a podnikateľov. Ďalším môže byť nedostatok financií pre obnovu a dobudovanie sietí (voda, kanalizácia, apod.) a na rozširovanie nových sietí infraštruktúry s väzbou na očakávaný rozsiahly rozvoj výstavby rodinných domov a s väzbou na turistický ruch a rozvoj malého podnikania,

Životné prostredie

Rizikom sú málo efektívne projekty využitia prírodných možností pre zlepšenie životného prostredia, pre rekreáciu a oddych (budované zariadenia) v súvislosti s rozvojom bývania a podnikania v oblasti turistického ruchu, prípadne nedostatok podpory ako aj financií na odstránenie lokálnych zdrojov znečistenia. Rizikom sú aj zvýšené investície podľa smerníc EÚ na životné prostredie (napr. znižovanie odpadu, ochrana prírody apod.).

2.2.5 Zhrnutie SWOT

Silné stránky	Slabé stránky
• blízkosť Tatier • blízkosť letiska, železnice, diaľnice • blízkosť centra mesta Svit a Poprad • zdravá poľnohospodárska produkcia • neznečistené životné prostredie • dostatok voľnej pôdy • blízkosť hraníc s Poľskom • voľná kvalifikovaná pracovná sila • stredne veľká a pokojná obec • nízka kriminalita • dispozície pre vidiecku agroturistiku • primeraná technická infraštruktúra • priaznivá demografická štruktúra	• neexistencia silných podnikateľov • malý záujem o podnikanie v obci • stagnácia poľnohospodárstva • nedostatočná politika zamestnanosti • málo samostatných farmárov • nedostatok služieb pre turistiku • nedostatočná osвета a informovanosť • nedostatočné sociálne služby • nedostatočná politika zamestnanosti • nedostatočná informatizácia • zlý stav miestnych komunikácií • slabý rozvojový marketing • neriešenie rómskej otázky

Príležitosti (šance)	Riziká (hrozby)
• využiť návštevnosť národných parkov • projekty rozvoja turistiky a agroturistiky • využiť neobývané domy pre CR • budovanie agrofariem • obnoviť environmentálnu produkciu • využiť štrukturálne fondy EÚ • dobudovať miestnu infraštruktúru • budovať infraštruktúru pre turistiku • podporiť rozvoj malých podnikateľov • využiť vidiecke prostredie a folklór • zlepšiť sociálnu starostlivosť a služby • rozvoj tradícií a kultúrnych akcií • podpora vzdelávania a informatizácie	• nedostatok informácií • nedostatok financií • nepripravené projekty rozvoja • neriešená miestna infraštruktúra • nedostatočné partnerstvá • nezáujem obyvateľstva • nezáujem investorov • rast nezamestnanosti • nezáujem farmárov a podnikateľov • odliv kvalifikovanej sily • slabý rozvojový marketing obce • konkurencia susedných obcí • slabá podpora regiónu

3. Strategická časť

3.1 Stratégia a ciele programu

Obec Batizovce svojím územím a obyvateľstvom vytvára priestor, ktorý má nezastupiteľný spoločenský, kultúrny, ekologický a hospodársky význam. Program je založený na vedomí jeho svojbytných hodnôt s ohľadom na kombináciu zostávajúceho charakteru vidieka s tradičným poľnohospodárstvom a slabou ekonomikou, ale s možnosťami rozvoja, ktoré je možno využiť v rámci spolupráce so susednými obcami.

Stratégia je zameraná na zdravý a komplexný vývoj obce v rámci trvalo udržateľného rozvoja spoločnosti v celkovom kontexte regionálnej politiky VÚC, SR a Európskej únie.

Hlavným zmyslom predloženej stratégie je vytvoriť východiskové podmienky (ciele organizačné, informačné, dokumentačné a ekonomické) k podnieteniu podpory obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja zdravého životného prostredia, udržovania prírodných a kultúrnych hodnôt územia a rozvoja hospodárstva.

- Formulovanie stratégie obce vychádza z analýzy jej hlavných problémov, zisťovania ich príčin a hľadania riešenia na základe analýzy potenciálnych možností pre rozvoj ako aj stanovených predpokladov a podmienok reálnosti splnenia definovaných cieľov pre riešenie problémov na dané obdobie.
- Stratégia je stanovená cieľmi na najvyššej úrovni programu (strategické ciele), ktorými je formulovaný pohľad do budúcnosti na najbližších 5 až 10 rokov. V prípade tohto programu obce je možno predpokladať jeho aktuálnu platnosť na 5 rokov (v súlade s programami vyššej úrovne s týmto horizontom) s jeho pravidelnou aktualizáciou v zmysle cyklického a iteračného charakteru strategického plánovania
- Rozvojová stratégia predstavuje nový integrovaný prístup, ktorý je v súčasnosti zameraný na problém ekonomického zaostávania území identifikovaných v Národnom strategickom referenčnom rámci a jeho operačných programoch. Medzi identifikované zaostávajúce regióny patrí aj územie PSK, do ktorého patrí aj obec Batizovce.
- Z predchádzajúceho vyplýva aj väčšia finančná podpora pre tento región. Pretože podmienkou je relevantnosť cieľov obce s vyššími programami je v rámci definovania cieľov vykonaný ich výber a porovnávanie. Program rozvoja je predkladaný ako súčasť žiadosti o podporu z rozvojových fondov EÚ MAS Pro Tatry o.z.
- Pri spracovaní cieľov bol braný zreteľ na jednoduchosť a zrozumiteľnosť s ohľadom na participáciu zástupcov občanov. Definovanie cieľov je vykonané v jasnej štruktúre so strohým textovým popisom. Je výsledkom práce a súčinnosti pracovnej skupiny zloženej zo zástupcov samosprávy, odborných pracovných skupín a obyvateľstva.

3.1.1 Vymedzenie smeru stratégie

Program vytvára spoločnú stratégiu samosprávy, partnerov a obyvateľov za účelom riešenia problémov tohto územia. Jeho spracovanie je inicializačným prvkom pretože na tejto báze je možno:

- vytvárať spoločnú platformu partnerstiev a správy rozvoja
- formulovať stratégiu rozvoja a definovať jej krátkodobé a dlhodobé ciele
- stanoviť podmienky ich zabezpečenia formou konkrétnych projektov
- zabezpečiť spôsob kvalitného riadenia procesu rozvoja.

Vízia obce definovanými cieľmi je základným strategickým východiskom deklarujúci:

- na akej úrovni voči vyspelým je obec v súčasnosti
- kam by realizácia rozvojovej stratégie v danom časovom horizonte mala dospieť
- aké globálne ciele si pre rozvoj stanovuje
- na ktoré problémové okruhy je stratégia sústredená
- a ako ich chce dosiahnuť

Realizácia stratégie formulovaná cieľmi je naplňovaná konkrétnymi projektmi. Ekonomický a sociálny rozvoj je závislý od riešenia všetkých súvislostí a nadväznosti s využitím komparatívnych výhod územia. Preto v rámci týchto súvislostí musia jednotlivé projekty zabezpečovať rozvoj rôznych oblastí (doprava, ľudské zdroje, občianska vybavenosť, a pod.)

3.1.2 Vízia programu

Pre obec možno víziu rozvoja definovať týmito strategickými cieľmi:

1. Zlepšenie infraštruktúry
2. Rozvoj turistického ruchu
3. Riešenie životného prostredia

Zlepšenie základnej infraštruktúry

Tento strategický cieľ je postavený na vízií, že obec spoločne so svojimi partnermi zlepší kvalitu života obyvateľov predovšetkým:

- tým, že vybudovaním plne funkčných prvkov infraštruktúry vytvorí dobré podmienky pre príjemné a bezproblémové bývanie jej obyvateľov
- zlepši starostlivosť o ich životné potreby (sociálne, zdravotné, bytové) a zvýši ich kvalitu života podporou kultúry, športu a vzdelávania

Na základe vytvorenia týchto podmienok očakáva aj spätnú väzbu a väčšiu iniciatívu obyvateľov na ďalší dynamický rozvoj obce.

Rozvoj podnikania a turistického ruchu

Vízia v tejto oblasti predstavuje vytváranie podmienok pre využívanie prírodného a ľudského potenciálu obce pre ekonomický rozvoj.

- prípravu partnerstiev, podnikateľských podmienok a ponúk potenciálu obce pre získavanie podnikateľov a zakladaniu podnikov
- posilňovanie podmienok pre rozvoj poľnohospodárstva s modernými technológiami aj s podporou malopestovateľov pre environmentálnu výrobu potravín

Tvorba týchto podmienok prispeje k zvýšeniu ekonomickej úrovne obce: Okrem obchodného prínosu prinesie ďalší rozvoj ľudských zdrojov a následne zvýšenie kvality života.

Riešenie životného prostredia

Vízia formuluje stratégiu pre životné prostredie a zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva obce v týchto smeroch:

- na odstránenie chýb z minulosti, zlepšenie životného prostredia v oblasti odpadového hospodárstva, zveľadenie obce a zvýšenie atraktívnosti obce
- ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva, zabezpečenie zvýšenia vedomia obyvateľov s väzbou na cieľavedomé zveľadovanie a využívanie zdrojov

Tento strategický cieľ vedie k podpore predchádzajúcich cieľov s ohľadom na trvalo udržateľný rozvoj obce

3.1.3 Cieľové skupiny stratégie

Cieľová skupina:

- obyvatelia obce na základe výsledkov programu a jeho realizácie formou projektov
- zastupiteľstvo, starosta, ktorí majú záujem o rozvoj svojho územia a zvýšenie kvality života obyvateľov
- manažéri samosprávy úradu PSK, ktorí koordinujú a inicializujú rozvojové programy regiónu a poskytujú podporu na rozvoj

Profitujúce skupiny:

- samosprávne a štátne orgány pri správe územia a ochrane prírodného a kultúrneho dedičstva
- široká domáca a zahraničná verejnosť na základe realizovaných projektov rozvoja a využívania produktov realizovaných projektov
- obyvatelia a nezamestnaní, ktorí získajú príležitosť zamestnania pri zabezpečovaní jednotlivých projektov rozvoja
- manažéri a kľúčové osobnosti pri vytváraní partnerstiev v oblasti podnikania
- rozvojové agentúry a SME pri poskytovaní finančnej pomoci a následne pri rozvoji ekonomických aktivít

3.1.4 Strategické ciele

Sú formulované v súlade s analýzou problémov obce, možnosťami ich riešenia ako aj s ohľadom na využitie potenciálu územia pre ďalší rozvoj aj vo vzťahu k regionálnej stratégii SR a VÚC. Na základe zhodnotenia zhromaždených informácií, ich analýzy a stanovených predpokladov navrhuje obec na obdobie 2024 až 2030 (s víziou do roku 2034) nasledujúce strategické ciele:

Tieto strategické ciele definujú stratégiu programu obce. Ich podrobný popis je vykonaný v nasledujúcej štruktúre:

- a) Porovnanie strategických cieľov s cieľmi vyšších programových dokumentov
- b) (Program Slovensko 2021 – 2027 a PHSR PSK).
- c) Definícia špecifických cieľov
(relevantnosť voči strategickým cieľom)
- d) Definovanie priorít jednotlivých cieľov
(dotazník poslancov - odsúhlasenie cieľov a priorít)
- e) Možnosť naplnenia cieľov realizáciou projektov
(formou návrhu typových projektov a možnosťou zabezpečenia v rámci fondov EU)
- f) Spôsob zabezpečenia stratégie (finančné, časové, organizačné) a jej riadenie je popísané v samostatnej kapitole

Je potrebné poznamenať, že štruktúra strategických cieľov (všeobecná úroveň) programu obce je tvorená aj s ohľadom na možné zjednotenie strategických cieľov na úrovni VÚC a blízkych mikroregiónov. Z uvedeného a na základe predbežnej analýzy vyplývajú špecifické ciele, opatrenia a úlohy konkretizované podľa podmienok obce. Ich priority sú určené záverečným schválením programu.

3.1.5 Relevantnosť strategických cieľov obce voči vyšším programom

Porovnanie súladu cieľov je potrebné z dôvodu možnosti čerpania podporných finančných prostriedkov z fondov EÚ a SR a pre koordináciu rozvoja regiónu PSK. Potrebné porovnanie strategických cieľov je vykonané predovšetkým vo vzťahu „Program Slovensko 2021 – 2027“ (Partnerská dohoda SR) a k „Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK“. Podrobnejší popis je uvedený v prílohe „Ciele a projekty“

a) Program Slovensko 2021 – 2027

Vízie a ciele národnej stratégie sa vzťahujú na obdobie 2021 až 2027. Ťažiskom dokumentu sú rozvojové priority Slovenska špecifikované v novej Partnerskej dohode, ktoré sú v súlade s piatimi európskymi cieľmi politiky súdržnosti:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Zelenšia Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

V prípade Slovenska pôjde v rámci fondov politiky súdržnosti o operačný program pre celé Slovensko. Prostredníctvom tohto programu a jeho Strategického investičného plánu sa budú môcť čerpať finančné prostriedky z fondov EÚ v programovom období 2021 – 2027 vo výške 12,8 mld. Eur. Kompetentný orgán pre tento operačný program je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Hlavné ciele programu Slovensko sú:

1. Inovatívne Slovensko
2. Ekologické Slovensko pre budúce generácie
3. Mobilita, doprava a prepojenosť
4. Sociálne spravodlivé a vzdelané Slovensko
5. Kvalitný život v regiónoch

5 cieľov

Partnerskej dohody na obdobie 2021 – 2027

Inovatívne Slovensko

Inteligentnejšia Európa

Ekologické Slovensko pre budúce generácie

Ekologickejšia Európa

Mobilita, doprava a prepojenosť

Prepojenejšia Európa

Sociálne, spravodlivé a vzdelané Slovensko

Sociálnejšia Európa

Kvalitný život v regiónoch

Európa bližšie k občanom

Zdroj: Návrh partnerskej dohody, október 2020, MIRRI SR

Program Slovensko je v súlade s ďalšími strategickými a koncepčnými dokumentmi, ktoré sa viažu na jednotlivé ciele programu a stratégie je tiež koordinovaná s Koncepciou územného rozvoja Slovenska. Oproti predchádzajúcemu obdobiu, keď existovalo šesť operačných programov, ktoré zabezpečovali národnú stratégiu rôzne štátne organizácie je tento dokument (Program Slovensko 2021 – 2027) jediným operačným programom na nové obdobie. Kompetentným orgánom je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Eurofondy na roky 2021 – 2027 na 5 cieľov politiky súdržnosti bude možno čerpať na základe výziev a následného podávania projektov obcou v oblasti ako:

v rámci cieľa 1 „Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa“

- na rozvoj vedy, výskumu, budovanie inteligentných miest a regiónov, digitálne riešenia pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, rozvoj malého a stredného podnikania, rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie a zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti

v rámci cieľa 2 „Zelenšia, nízkouhlíková Európa“

- na zlepšenie energetickej efektívnosti, OZE, dostupnosť pitnej vody a dobudovanie kanalizácie, zlepšenie odpadového hospodárstva, podporu mestskej mobility vr. cyklo dopravy, ochranu prírody

v rámci cieľa 3 „Prepojenejšia Európa“

- na dobudovanie diaľnic a rýchlostných ciest, modernizáciu železníc, vodnej infraštruktúry a zlepšenie regionálnej dostupnosti

v rámci cieľa 4 „Sociálnejšia Európa“

- na podporu vzdelávania, zdravotníctva, trhu práce, sociálnych služieb;

v rámci cieľa 5 „Európa bližšie k občanom“

- na podporu udržateľného cestovného ruchu, regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, zveľadenie kultúrneho dedičstva

b) Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK

PHSR definuje smerovanie úsilia PSK a sociálno-ekonomických partnerov v dlhodobom horizonte a formuluje predstavy o budúcnosti kraja, kvality života jeho obyvateľov, prírodného prostredia, ekonomiky, na ktorej sa všetky participujúce subjekty (a teda aj obec) zhodli a osvojili si ju. Týmto reprezentujúcim pohľadom na očakávaný stav do roku 2030 bol formulovaný program rozvoja regiónu.

Základný strategický prístup programu rozvoja PSK v kontexte identifikovaných potenciálov, jeho problémov a výziev stanovený v tomto dokumente tvorí pre územie kraja.

- Vízia rozvoja do r. 2030

Poskytnúť obyvateľom regiónu rovné šance a všestranné možnosti rozvoja, využívajúci vnútorný potenciál pre rozvoj ekonomiky s ohľadom na udržateľné využívanie zdrojov

- Hlavný cieľ

Vytvoriť podmienky pre vyvážený územný rozvoj kraja a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov

Na základe identifikovaných problémov v jednotlivých oblastiach (sedem oblastí) boli stanovené špecifické ciele, strategické ciele a priority, ktoré sú bližšie rozpracované v strategicko-programovej a realizačno-finančnej časti dokumentu. Prioritami kraja na obdobie rokov 2021-2030 sú:

Priorita 1 - Inovatívna a konkurencieschopná ekonomika

Priorita 2 - Kvalitnejšie životné podmienky obyvateľov kraja

Priorita 3 - Rozvinutá infraštruktúra a energetika v priaznivo životnom prostredí

Priorita 4 - Strategické riadenie územia a územne vyvážený rozvoj

Na odstránenie zistených nedostatkov sú pre jednotlivé priority stanovené strategické ciele ku ktorým sú ešte špecifikované konkrétnejšie špecifické ciele. Navrhované špecifické ciele sú zároveň v súlade s relevantnými národnými a regionálnymi stratégiami a ďalšími dokumentami, ktoré vytvárajú rámec pre implementáciu. Pre priority sú formulované tieto strategické ciele:

Priorita 1 - Inovatívna a konkurencieschopná ekonomika

- Strategický cieľ 1.1 - Zvýšiť ekonomickú výkonnosť kraja s dôrazom na inovatívnosť a udržateľnosť podnikateľského prostredia
- Strategický cieľ 1.2 - Podporiť rozvoj cestovného ruchu a kultúry využitím vysokého endogénneho potenciálu kraja

Priorita 2 - Kvalitnejšie životné podmienky obyvateľov kraja

- Strategický cieľ 2.1 - Zlepšiť zdravie obyvateľov, zvýšiť ich bezpečnosť a budovať inkluzívnu a vzdelanú občiansku spoločnosť

Priorita 3 - Rozvinutá infraštruktúra a energetika v priaznivom životnom prostredí

- Strategický cieľ 3.1 - Vytvoriť udržateľný model rozvoja dopravnej infraštruktúry a udržateľnej energetiky na území kraja
- Strategický cieľ 3.2 - Zlepšiť stav životného prostredia a adaptovať územie kraja na zmenu klímy

Priorita 4 - Strategické riadenie územia a územne vyvážený rozvoj

- Strategický cieľ 4.1 Zvýšiť účinnosť strategického riadenia územne vyváženého rozvoja v kraji

Pre implementáciu strategických cieľov sú stanovené špecifické ciele. K nim sú navrhnuté tiež opatrenia a ich aktivity. V rámci ďalšieho programovacieho cyklu má byť program obce aktualizovaný v súlade s touto stratégiou a partnerstvom susedných obcí.

Nasledujúce ciele obce stanovené na obdobie rokov 2024 – 2030 s výhľadom do roku 2034. Sú v súlade s národnou stratégiou a PHSR PSK v oblastiach: Skvalitniť služby pre rozvoj všetkých skupín obyvateľstva, vybudovať kvalitnú dopravnú a technickú infraštruktúru, zlepšiť kvalitu života, stabilizovať vidiecku krajinu s ohľadom na produkčnú funkciu i prírodných hodnôt a ochranu životného prostredia.

3.1.6 Ciele Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

a) *Strategické ciele*

1. Zlepšenie infraštruktúry
2. Rozvoj turistického ruchu
3. Riešenie životného prostredia

b) *Špecifické ciele*

Obsahovo postihujú tieto problémové oblasti:

- a) Hospodárstvo
- b) Informatizácia
- c) Cestovný ruch
- d) Vybavenosť, služby
- e) Technická infraštruktúra
- f) Komunikácie
- g) Vzdelávanie, školy
- h) Životné prostredie
- i) Zdravotníctvo, sociálna oblasť
- j) Kultúra, šport

1. Zlepšenie infraštruktúry

1.1 Zlepšenie dopravnej, informačnej a miestnej infraštruktúry

- 1.1.1 Zlepšenie základnej infraštruktúry obce
 - 1.1.1.1 Pokračovať v rekonštrukcii miestnych komunikácií (podľa priorít)
 - 1.1.1.2 Realizovať ďalšiu výstavbu chodníkov podľa priorít (Svit, Školská, Partizánska)
 - 1.1.1.3 Rekonštrukcia mostíkov (7x, kontrola, oprava)
 - 1.1.1.4 Zriadenie parkovísk (pri ihrisku, OcÚ, hotel Guľa)
 - 1.1.1.5 Vybudovať prístrešky pre autobusové zástavky
 - 1.1.1.6 Rekonštrukcia verejného osvetlenia
 - 1.1.1.7 Dobudovanie infraštruktúry v rómskej osade (cesta, voda, kanalizácia, elektrina)
- 1.1.2 Zlepšenie občianskej infraštruktúry
 - 1.1.2.1 Rekonštrukcia Domu služieb
 - 1.1.2.2 Podpora činnosti miestnej poriadkovej služby
- 1.1.3 Budovanie informačných a komunikačných sietí
 - 1.1.3.1 Zlepšenie funkcií internetovej stránky obce
 - 1.1.3.2 Podporiť vzdelávanie zamestnancov v oblasti IT
 - 1.1.3.3 Rozšíriť kamerový systém v obci (bezpečnosť)
 - 1.1.3.4 Modernizácia miestneho rozhlasu (nové trendy, ďalšie služby)

1.2 Zlepšenie sociálnej, zdravotnej a bytovej starostlivosti

- 1.2.1 Zlepšenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti
 - 1.2.1.1 Podpora sociálnych služieb ([aktualizovať komunitný plán](#))
 - 1.2.1.2 Riešenie sociálnych problémov rómskeho etnika

- 1.2.1.3 Zriadiť denný stacionár
- 1.2.1.4 Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov (jedáleň v ZŠ)
- 1.2.1.5 Zlepšenie lekárskej starostlivosti (1x týždenne v obci)
- 1.2.1.6 Získať terénnu sociálnu pracovníčku
- 1.2.2 Podpora bytovej výstavby
- 1.2.2.1 Riešenie čiernych stavieb v rómskej osade
- 1.2.2.2 Podporiť svojpomocnú výstavbu domov pre Rómov
- 1.2.2.3 Riešiť zvýšený záujem o byty a stavebné pozemky (nárast obyvateľov)

1.3 Rozvoj podmienok pre vzdelávanie, kultúru a šport

- 1.3.1 Zlepšenie podmienok pre kultúrny život
- 1.3.1.1 Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu (sála)
- 1.3.1.2 Rekonštrukcia domu smútku a hrobky Mariašovcov
- 1.3.1.3 Podpora folklórnym a športovým skupinám, hasičom, klubu dôchodcov
- 1.3.2 Zlepšenie podmienok pre vzdelávanie
- 1.3.2.1 Zateplenie ZŠ
- 1.3.2.2 Zriadenie jedálne pre ZŠ (pri výstavbe telocvične)
- 1.3.2.3 Zvýšenie kapacity MŠ, prístavbou
- 1.3.3 Zlepšenie podmienok pre šport
- 1.3.3.1 Výstavba novej telocvične
- 1.3.3.2 Rekonštrukcia oplotenia a tribúny ihriska
- 1.3.3.3 Budovanie ďalších ihrísk

2. Rozvoj turistického ruchu

2.1 Využitie potenciálu pre turistiku a agroturistiku

- 2.1.1 Príprava podmienok pre rozvoj cestovného ruchu
- 2.1.1.1 Tvorba nových informačných zdrojov pre rozvoj turistiky (predhorie Tatier)
- 2.1.1.2 Zníženie negatívny vplyvu štrkoviska na CR
- 2.1.1.3 Organizovanie školení a vzdelávania pre CR (podpora podnikateľom v CR)
- 2.1.2 Tvorba ponuky cestovného ruchu
- 2.1.2.1 Pokračovať v obnove kultúrnych tradícií obce pre atraktivitu obce
- 2.1.2.2 Organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií v obci
- 2.1.2.3 Podpora bývania v súkromí (pre rozvoj CR)
- 2.1.2.4 Využiť neobývaný domový fond pre CR
- 2.1.3 Rozvoj spolupráce a propagácia
- 2.1.3.1 Vyhľadávanie záujemcov o podnikanie (rozvojový marketing)
- 2.1.3.2 Plán spolupráce so susednými obcami mikroregiónu
- 2.1.3.3 Vydávanie aktuálnych informačných materiálov (kniha, mapy)

2.2 Rozvoj infraštruktúry pre turistiku

- 2.2.1 Budovanie zariadení pre turistiku
- 2.2.1.1 Výstavba peších turistických trás s väzbou Tatry
- 2.2.1.2 Budovanie cykloturistických trás s väzbou na mikroregión
- 2.2.1.3 Prepojenie cyklotrás (EUROVELO) s ostatnými a cyklistickými chodníkmi „podhoria“
- 2.2.1.4 Vybudovanie chodníka pre peších a cyklistov „BAGER“
- 2.2.1.5 Využiť potenciál v mieste vyťažných štrkopieskov (vytvorenie oddychových zón)
- 2.2.1.6 Zriadenie informačných a orientačných tabúl v obci pre CR

- 2.2.1.7 Na turistickom náučnom chodníku dobudovať prístrešky
- 2.2.2 Podpora rozvoju ubytovacích a stravovacích služieb
 - 2.2.2.1 Rekonštrukcia hotelu Guľa pre CR (zateplenie, okná)
 - 2.2.2.2 Tvorba spoločnej ponuky prenájmu domov pre CR
 - 2.2.2.3 Podpora podhorského vidieckeho turizmu (tiež agroturistike)

3. Riešenie životného prostredia

3.1 Riešenie kvality životného prostredia

- 3.1.1 Dokončenie kanalizácie (Poľná, Nálepková, Cintorínska)
- 3.1.2 Opravy existujúcej kanalizačnej (netesnosti) a vodovodnej siete (65 r.)
- 3.1.3 Rozšírenie kapacity ČOV
- 3.1.4 Zníženie negatívny vplyvu štrkoviska (doprava, prašnosť, hluk z D1)
- 3.1.5 Regulácia potokov (Velického, Batizovského)
- 3.1.6 Riešenie separovaného zberu a divokých skládok odpadu
- 3.1.7 Zriadiť zber zeleného odpadu (kompostery)
- 3.1.8 Riešenie problému rómskej osady (čistenie, odpad)

3.2 Obnova a využitie krajiny

- 3.2.1 Zveľadenie priestranstiev okolia OcÚ a hotela Guľa
- 3.2.2 Plán ochrany životného prostredia a prírody
- 3.2.3 Realizácia oddychových zón (pri vodojeme, park oplotíť, zariadenie pre deti)
- 3.2.4 Obnova zdevastovaného územia po ťažbe štrkopieskov
- 3.2.5 Plán ochrany životného prostredia a prírody

3.2. Špecifické ciele programu

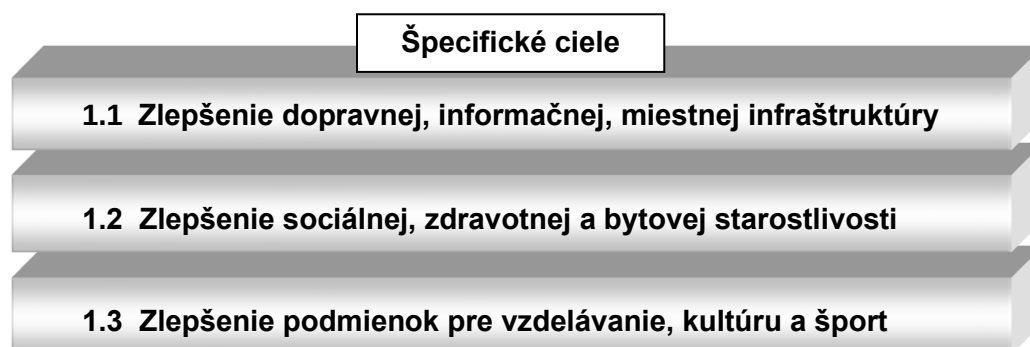
Tri strategické ciele programu (Zlepšenie infraštruktúry, Rozvoj cestovného ruchu, Riešenie životného prostredia) vyjadrujú súčasne aj priority riešenia problémov obce. Podrobnejšie stanovenie priorít na úrovni špecifických cieľov je vykonané v tabuľke (dotazník poslanca) ohodnotením týchto cieľov. Zoznam aktivít alebo typových projektov pre zabezpečenie cieľov je uvedený v ďalšej časti.

Sprievodnými cieľmi programu v rámci programového cyklu by malo byť:

- Hľadať možnosti medzinárodnej spolupráce a pomoci podnikateľským subjektom s väzbou na región v rozvoji ich aktivít
- Rozvinúť spoluprácu na oficiálnom poli s PSK, v spolupráci so štátnou správou a predovšetkým v oblasti kontaktov medzi jednotlivými obcami, blízkymi mikroregiónmi a hlavne podnikateľskými subjektmi
- Analyzovať situáciu v regióne a vykonávať rozvojový marketing pre hlavné smery stratégie a podporovať jeho propagáciu
- Zvyšovať dynamiku rozvoja informačnej infraštruktúry, hlavne v oblasti komunikácie na báze internet

Popis cieľov je vykonaný s ohľadom na zabezpečenie ich naplnenia pomocou konkrétnych projektov v časti „Možnosť zabezpečenia cieľov projektmi z fondov“. V tejto kapitole je určená aj relevantnosť cieľov programu k cieľom operačných programov IROP, PRV a KZP.

3.2.1 Strategický cieľ č.1 – Zlepšenie infraštruktúry

Špecifický cieľ č. 1.1 - Zlepšenie dopravnej, informačnej a miestnej infraštruktúry

Zameraný na zlepšenie podmienok obyvateľom aj budúcim návštevníkom obce. Znamená riešiť infraštruktúru obce (rekonštrukciu miestnych komunikácií a príslušenstva, upraviť prístupové cesty pre ľahšiu dostupnosť, modernizovať verejné osvetlenie, rozširovať inžinierske siete v súlade s požiadavkami novej IBV. Druhá časť je zameraná na zvýšenie informovanosti voči okoliu aj pre obyvateľstvo hlavne na báze internet a web stránky obce. Pre tento cieľ je možnosť využitia fondov EÚ.

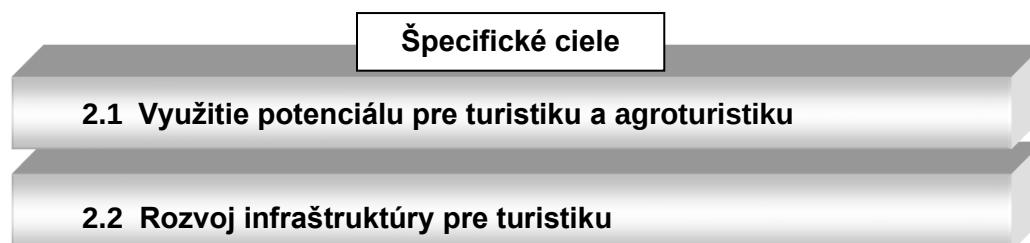
Špecifický cieľ č. 1.2 - Zlepšenie sociálnej, zdravotnej a bytovej starostlivosti

Cieľom je podpora a zlepšenie sociálnych služieb starostlivosti o starých, chorých a zdravotne postihnutých občanov. Cieľom je výstavba nových rodinných domov prostredníctvom investorov, čím dôjde k nárastu obyvateľov. V tejto súvislosti vznikne potreba nových sociálnych zariadení. Tu je možno využiť podporné fondy. Na základe vhodných projektov je potrebné hľadať možnosti ako zlepšiť kvalitu života obyvateľov zvyšovaním kvality služieb zdravotnej starostlivosti (rehabilitačné priestory, sauna apod.) a ostatných služieb.

Špecifický cieľ č. 1.3 - Zlepšenie podmienok pre vzdelávanie, kultúru a šport

Tento cieľ má prispieť k zvýšeniu kvality života obyvateľov a zvýšeniu príťažlivosti obce pre návštevníkov. K zlepšeniu kultúrnych akcií prispeje rekonštrukcia kultúrneho domu. Plán akcií zamerať na zvýšenie imidžu obce pre prilákanie návštevníkov pravidelnými akciami o ktoré je v obci záujem. Atraktivitu obce môžu zvýšiť folklórne skupiny a klubové činnosti ako pre mládež a dospelých. Cesta k rozvoju vedie cez vzdelávanie a rekvalifikáciu (dospelých, nezamestnaných, mládeže). Vybudovanie detského ihriska a modernizácia štadióna prispeje k zlepšeniu podmienok pre šport.

3.2.2 Strategický cieľ č.2 – Rozvoj turistického ruchu

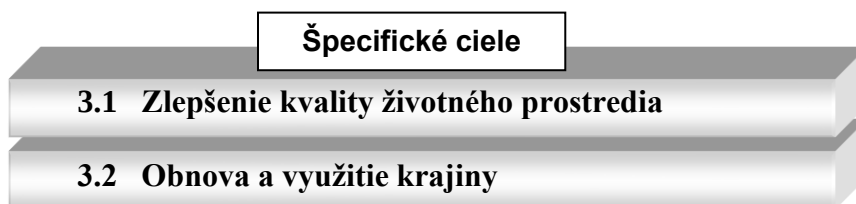
Špecifický cieľ č. 2.1 – Využitie potenciálu pre turistiku a agroturistiku

Koncepcia má vychádzať z novej UPD, ktorá určuje limit rozvoja územia. Možnosti obce je potrebné zhodnotiť tak, aby ponuka produktov turistického ruchu bola v súlade so záujmami partnerov. Pre ďalší rozvoj je potrebný informačný systém a propagačné materiály. Do plánu zaradiť aj spoločenské akcie. Tým možno dosiahnuť aj motivačný prvok pre obnovu a rozvoj ďalších kultúrnych akcií, ktoré by mali pravidelný charakter v spojení s vidieckou turistikou.

Špecifický cieľ č.2.2 – Rozvoj infraštruktúry pre turistiku

Je zameraný na budovanie zariadení a služieb nevyhnutné pre rozvoj turistiky a agroturistiky. Rozhodujúce investície sú na budovanie cykloturistických a peších trás s väzbou na blízke obce a oblasť Tatier, okolie Hornádu aj Slovenského raja. Dôležitou úlohou je podpora výstavby zariadení pre agroturistiku, ubytovacích a stravovacích služieb. Podporou farmárom je možno zvýšiť záujem agrofariem o tradičné poľnohospodárstvo. Využiť je možno aj neobývané domy, poskytnutím priestorov alebo inou formou zvýhodnenia, ktoré budú slúžiť pre turistov aj obyvateľov. Sústreďuje úsilie na rozvoj vlastných aktivít. Obec musí aktivovať spoluprácu a realizáciu cieľov prostredníctvom podnikateľov, firiem, fondov EU, kultúrnych fondov, nadácií apod.

3.2.3 Strategický cieľ č.3 - Riešenie životného prostredia

Špecifický cieľ č. 3.1 - Zlepšenie kvality životného prostredia

Prioritou je dobudovanie odpadového a vodného hospodárstva. V súvislosti s novou IBV pôjde o rozširovanie a modernizáciu sietí (vodovod, kanalizácia). V ďalšom období s ohľadom na smernice EU je potrebné sa zamerať na znižovanie odpadu jeho zhodnotením. Pre skultúrenie obce a zvýšenie atraktivity je cieľom skrášliť verejné priestory (drobné zemné úpravy, výsadba zelene, obecný park). K tomu je možno zriadiť malú obecnú službu.

Špecifický cieľ č. 3.2 – Obnova a využitie krajiny

Úlohy obnovy krajiny sú zamerané na ekologickú stabilitu a estetiku vidieckeho charakteru krajiny. Ciele sú zamerané na obnovu porastov a protipovodňovú ochranu. Pre ochranu životného prostredia je potrebná koncepcia. Vzhľadom k poľnohospodárskej tradícii kvalitnej a nekontaminovanej pôde, chovu zvierat je zámerom orientácia na výrobu a spracovanie zdravých a bezpečných potravín aj pre zábery agroturistiky. Budú tiež hľadané vhodné projekty pre využitie týchto produktov. Problémom je riešenie hluku, ktorý je na dopravnej ceste D1 a štrkoviska.

4. Programová časť

4.1 Zabezpečenie stratégie programu

Výstupy z nadradených strategických rozvojových dokumentov a lokálnej stratégie rozvoja majú nasledujúce prieniky.

- a) Rozvoj bývania v nových lokalitách a podpora bývania v obci
- b) Rozvoj podmienok pre podnikanie v obci so zameraním na agroturistiku
- c) Ochrana prírody a krajiny, podpora prvkov ekologickej stability, zachovanie hodnôt
- d) Zariadenia pre podporu sociálnych služieb
- e) Zariadenia a koridory dopravných tratí (železnica, preložka cesty I. triedy)
- f) Odpadové hospodárstvo – zariadenia pre zber, dotried'ovanie a kompostovanie odpadu
- g) Rozvoj podmienok pre rozvoj pešej turistiky a cykloturistiky (turistické trasy, cyklotrasy)
- h) Rozvoj služieb pre kultúru, vzdelávanie, šport, rekreáciu (dom kultúry, školy, ihriská),

Pri realizácii cieľov majú byť uplatnené nasledujúce nástroje:

- Zabezpečenie informovanosti obyvateľ'stva, podnikateľ'ov a predstaviteľ'ov samosprávy možnostiach podpor z fondov SR, EU
- Financovanie rozvojových projektov obce a u vybraných subjektov v súlade s pravidlami EU pre štrukturálne fondy
- Spolupráca so susednými obcami, mikroregiónmi, štátnou správou, samosprávou a miestnymi rozvojovými agentúrami
- Zabezpečenie územného plánu s nadväzujúcou komplexnou analýzou územia, ktorá bude tieto plány ďalej rozvíjať o prvky nepodchytené, napríklad v oblasti sociálnej, podpory rozvoja zamestnanosti, obnovy kultúrnych tradícií apod.

Stratégia definovaná cieľmi je zabezpečovaná v týchto častiach:

- a) stanovením hlavných rozvojových aktivít (vo forme návrhu typových projektov)
- b) stanovením plánu (priority, finančné a časové ohodnotenie, postup aktivít)
- c) organizácia a manažment programu (pre cyklický a iteračný proces programovania)

4.1.1 Návrh projektov na realizáciu cieľov programu

Nasledujúci zoznam je špecifikovaný vo forme návrhu takých typových projektov pre jednotlivé špecifické ciele, ktoré zabezpečujú realizáciu stratégie obce. (Predstavuje zásobník možných projektov)

Strategický cieľ 1 - Zlepšenie infraštruktúry

1.1 Zlepšenie dopravnej, informačnej a miestnej infraštruktúry

☐	Projekty infraštruktúry v rómskej osade (cesta, voda, kanalizácia, elektrina)
☐	Projekty obnovy miestnych komunikácií a príslušenstva (podľa priorít)
☐	Projekty výstavby a rekonštrukcie chodníkov (podľa priorít)
☐	Projekty rekonštrukcie mostíkov (lávky)
☐	Projekty rekonštrukcie obecných budov
☐	Projekt rekonštrukcie Domu služieb
☐	Projekt rozšírenie kamerového systému
☐	Projekt modernizácie miestneho rozhlasu
☐	Projekt zriadenia parkovísk (ihrisko, obecný úrad, hotel Guľa)
☐	Rekonštrukcia verejného osvetlenia
☐	Projekt prístreškov pre autobusové zástavky

1.2 Zlepšenie sociálnej, zdravotnej a bytovej starostlivosti

☐	Aktualizácia komunitného plánu
☐	Projekt denného stacionára
☐	Projekt bytového domu resp. sociálnych bytov
☐	Projekt pre svojpomocnú výstavbu domov pre Rómov

1.3 Zlepšenie podmienok pre vzdelávanie, kultúru a šport

☐	Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu
☐	Rekonštrukcia domu smútku a hrobky Mariašovcov
☐	Projekt pre zvýšenie kapacity MŠ (prístavbou)
☐	Projekt zateplenia ZŠ
☐	Projekt výstavby telocvične (alebo športovej haly) pri ZŠ
☐	Projekt jedálne pre ZŠ (pri výstavbe telocvične)
☐	Rekonštrukcia oplotenia a tribúny ihriska
☐	Projekt detských ihrísk

Strategický cieľ 2 – Rozvoj turistického ruchu

2.1 Využitie potenciálu pre rozvoj turistického ruchu

☐	Analýza potenciálu obce pre rozvoj CR (cyklotrasy, štrkovisko, ubytovanie)
☐	Plán školení a vzdelávania pre CR
☐	Analýza možnosti obnovy kultúrnych tradícií a tradičných remesiel
☐	Plán spoločenských a kultúrnych akcií v obci
☐	Projekt ponuky a propagácie hlavných produktov CR
☐	Projekt vydávania informačných materiálov o obci
☐	Plán spolupráce so susednými obcami mikroregiónu

2.2 Rozvoj infraštruktúry pre turistiku

☐	Projekty výstavby jednotlivých cyklotrás a peších turistických trás
☐	Projekt výstavby spoločného chodníka pre peších a cyklistov „BAGER“
☐	Projekt prepojenia cyklotrás podhoria (EUROVELO)
☐	Projekt zriadenia prístreškov pre náučný chodník
☐	Projekty výstavby oddychových zón (štrkovisko, park, detské ihrisko)
☐	Projekt informačných a orientačných tabúl pre CR
☐	Rekonštrukcia hotela Guľa
☐	Informačný systém pre CR

Strategický cieľ 3 – Riešenie životného prostredia

3.1 Riešenie kvality životného prostredia

☐	Projekt rozšírenia kapacity ČOV
☐	Projekt kanalizácie (Cintorínska, Poľná, Nálepková)
☐	Projekty opráv existujúcej kanalizačnej a starej vodovodnej siete
☐	Projekt zníženia negatívny vplyvu štrkoviska (doprava, prašnosť, hluk) a D1
☐	Projekt regulácie potokov (Velického, Batizovského), protipovodňové opatrenia
☐	Projekt zberu zeleného odpadu (kompostery), zberný dvor a riešenia divokých skládok
☐	Projekt životného prostredia rómskej osady

3.2 Obnova a využitie krajiny

☐	Projekt rekultivácie zdevastovaného územia po ťažbe štrkopieskov
☐	Projekt úpravy priestranstiev okolia OcÚ, štrkovisko, hotel Guľa
☐	Projekt oddychových zón v obci (pri vodojeme, park, štrkovisko)

4.1.2 Hlavné aktivity rozvoja

Sú stanovené na podporu plnenia cieľov. Aktivity sú vybrané na základe analýzy potenciálu a hodnotenia reálnosti cieľov. Toto hodnotenie je podložené návrhom typových projektov, ktoré sú vhodné pre akčný plán realizácie cieľov. Selekcia možných aktivít je vykonaná podľa toho ako môžu aktivity prispieť svojim podielom k rozvoju. Presnejší pohľad je možný až na základe spracovania príslušných koncepcii, analýz a rozborov pre cieľové aktivity v súlade s územným plánom, ktoré k cieľom vytvárajú nielen možnosti ale aj limity pre rozvoj územia.

Zoznam navrhovaných projektov okrem zhodnotenia reálnosti cieľov umožňuje odhadnúť rozsah finančného zabezpečenia cieľov a ich rozloženie v časovom horizonte stanovenom pre stratégiu programu. Návrh typových projektov slúži pre ohodnotenie reálnosti cieľov a to s ohľadom na zdroje (čas, financie, ľudské zdroje) v častiach:

- ohodnotenie rozsahu
- ohodnotenie nákladov
- stanovenie časového horizontu
- spôsobu zabezpečenia realizácie

Definované ciele obce vychádzajú z potrieb a ich prejednávanie a zjednotenie na úrovni zástupcov obce. Do rámca programu obce bola z hľadiska projektov zakomponovaná hlavne táto problematika:

• koncepcia rozvoja územia
• modernizácia infraštruktúry (dopravná, obslužná, technická)
• rozvoj podnikania v oblasti poľnohospodárskej výroby a turistiky,
• obnova remesiel, kultúrnych tradícií a folklórnych zvykov vidieka
• riešenie sociálnych služieb v obci
• riešenie infraštruktúry v súvislosti s rozvojom novej IBV
• získavanie potenciálnych investorov pre zaujímavé projekty
• možnosti vidieckej turistiky, agroturistiky
• riešenie nadväzujúcej infraštruktúry a služieb
• cyklotrasy a trasy pre pešiu turistiku

• cielená výchova vzdelávanie obyvateľov
• komplexné zveľadenie priestranstiev obce
• zlepšenie priestorových podmienok pre kultúru a školy

Pre odhad finančného zabezpečenia cieľov sa vychádza z ohodnotenia nákladov na projekty, ktoré riešia opatrenia programu. Je potrebné navrhovať také projekty, ktoré zabezpečia prílev investícií resp. dynamiku ďalšieho rozvoja. Obsah projektu určuje rozsah a spôsob zabezpečenia na základe stanoveného plánu.

4.1.3 Tvorba projektov rozvoja

Spracovanie projektu rozvoja plní tento účel a požiadavky:

- Slúži pre prípravu a realizáciu akcie zameranej na ciele programu. Je chápaný ako proces (súbor činností) od prípravy, spracovania projektovej dokumentácie až po realizáciu a vyhodnotenie (nie je to len projektová dokumentácia)
- Spracovanie vyžaduje čas, odbornú zdatnosť, kvalitné informácie a použitie rôznych metód. Výber metód je vykonaný podľa cieľa, typu projektu a rozsahu riešenia. V častiach musí dodržať štandardne formalizovaný postup a obsah
- Každý projekt uchádzajúci sa o finančnú podporu (granty v SR a EU) alebo nie musí zdôvodniť účelnosť, realizovateľnosť, životaschopnosť a zúčinenie investovaných finančných prostriedkov. Rieši sa v plnej súčinnosti partnerov.
- Obsah projektu v zásade by mal by mal zodpovedať na otázky typu čo, kde, kto, ako, kedy, kto, za koľko?. Výsledná dokumentácia (rôzneho zamerania má iný obsah, použité metódy, formalizované pravidlá a štruktúru napr. projekt stavby, informačný systém, projekt vzdelávania). Vo všeobecnosti v zmysle projektového riadenia projekt obsahuje:
 - Identifikáciu projektu (zadanie projektu, cieľ)
 - Zdôvodnenie projektu (porovnanie prínosov, rizík a nákladov projektu)
 - Popis a charakteristiky projektu (rozsah projektu, výstupy, obmedzenia)
 - Časový harmonogram projektu (plán aktivít projektu v čase a zodpovednosť)
 - Finančný plán projektu (vytvorenie porovnávacej základne projektu)
 - Manažment, monitoring a hodnotenie (organizácia, štruktúra, kritéria, skutočnosť)

5. Realizačná časť

5.1 Problémy, ciele a projekty pre najbližšie obdobie (priority)

V tomto štádiu programovacieho cyklu sú prioritné ciele ohodnotené v rámci predloženého „Dotazníka starostov a poslancov“ - Odsúhlasenie cieľov a stanovenie priorit so stanovením stupnice hodnôt: 1, 2, 3 (1 – najvyššia, 3 – najnižšia) pre špecifické ciele a ich opatrenia.

1. Najdôležitejšie problémy, ktoré sú potrebné v obci naliehavo riešiť

1. Rozšíť kapacitu ČOV
2. Zvýšiť kapacitu MŠ, prístavba
3. Vybudovať infraštruktúru v osade (cesta, voda, električka, komunitné centrum)

2. Ciele, ktoré chce obec realizovať v najbližšej budúcnosti
 - Dokončiť kanalizáciu (ul. Poľná, Nálepková, Cintorínska)
 - Rozšíriť kapacitu ČOV
 - Zvýšiť kapacitu MŠ, prístavba
 - Ochrániť životné prostredie, zber bioodpadu (vybudovanie zberného dvora)
 - Využiť potenciál cyklo dopravy (pre turizmus a dopravu do práce)
 - Zlepšiť životné podmienky rómskej komunity v osade
 - Výstavba resp. rekonštrukcia domu smútku
 - Využívanie zelených a modrých projektov

3. Projekty, ktoré chce obec realizovať v najbližšej budúcnosti

1. Dokončenie kanalizácie a rozšírenie kapacity ČOV
2. Vybudovanie inžinierskych sietí v rómskej osade
3. Rekonštrukcia Domu smútku spolu s hrobkou Mariášovcov
4. MŠ rozšírenie kapacity
5. Cyklochodníky a chodníky pre peších

4. Očakávania od programu rozvoja obce (PHSR)

Starosta a obyvatelia obce predpokladajú, že program rozvoja im pomôže zlepšiť úroveň života v priestore obce. To znamená:

- Postupne odstraňovať súčasné problémy obce zaznamenané v časti „Hlavné problémy obce v súčasnosti (priority)“
- Naplňovať definované ciele realizáciou projektov, ktoré boli špecifikované v časti „Zoznam projektov“
- Získavať finančné prostriedky, nástroje a partnerov pre zabezpečenie realizácie cieľov stanovených v časti „Štruktúra cieľov“

5.2 Plán realizácie programu

Základom plánu programu je:

- stanovenie priorít (na úrovni špecifických cieľov)
- finančný plán (s jeho časovým rozlíšením),
- ktorý súčasne určuje aj harmonogram postupu jeho zabezpečovania (postup realizácie jednotlivých cieľov formou konkrétnych projektov).

Druhou podmienkou (podmieňuje aj prvú) je:

- organizácia a
- kvalitný manažment pre proces naplňovania plánu programu a jeho aktualizáciu

5.2.1 Finančný plán

Pre finančný plán je možno vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Absolútne ohodnotenie nie je možné vykonať v tomto štádiu vzhľadom k nedostatku koncepčných podkladov pre ohodnotenie navrhovaných projektov. Budú upresňované v ďalšom cykle programovania. Východiskový odhad možno založiť na predpoklade, že najväčšie zdroje vyžadujú rozsiahle alebo komplikované projekty. Ako východiskové sú to predovšetkým ciele a projekty na najbližšie obdobie špecifikované v predchádzajúcej kapitole (odst. b) a c)).

Pri realizácii možno použiť kombinovaného financovania projektov z rôznych zdrojov:

- pomocou národných a medzinárodných projektov
- zahraničnej finančnej pomoci
- prostredníctvom rozvojových programov SR
- pomocou zo štrukturálnych fondov EÚ a kohézneho fondu
- vlastnými investíciami podnikateľov
- pomocou bankových úverov
- z vlastných zdrojov obce

a) Verejné financovanie

Regionálny rozvoj je podľa § 4 ods. 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja je financovanie možné zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev, zo štátnych účelových fondov, z rozpočtov vyšších územných celkov, z rozpočtov obcí.

b) Fondy EÚ

Sú to predovšetkým alokované zdroje na financovanie aktivít regionálneho rozvoja. Regionálny rozvoj je prierezová problematika, ktorá reflektuje na všetky sociálnoekonomické aktivity, ktoré sa vykonávajú na určitom území. Existujúce finančné nástroje sa vyznačujú rozptýlenosťou a komplikovaným prístupom k nim.

c) Ďalšie zdroje:

- Vlastné zdroje: Predajom, nájmom alebo je vložením majetku do podnikania, tiež možnou emisiou komunálnych obligácií s dlhou dobou splatnosti, apod.
- Externé zdroje: Zvýhodnené úvery domácich a zahraničných finančných inštitúcií, ďalšie grantové schémy EÚ a iných vyspelých krajín.
- Súkromné zdroje: fyzické a právnické podnikateľské subjekty alebo združenia podnikateľov v spojení so združením obcí/mikroregiónu

Presnejšia špecifikácia finančného rámca a alokácie finančných prostriedkov na realizáciu stratégie, jej konkrétnych opatrení a úloh bude vykonaná postupne na základe verejného schválenia predloženej stratégie rozvoja. Spresnenie finančného plánu bude riešené ako súčasť ďalšej etapy programovacieho cyklu programu.

- Je potrebné zdôrazniť, že možná výška získanej podpory EÚ uvedená predtým je zo štrukturálnych fondov. Tá je limitovaná vo väčšine prípadoch len kvalitou projektov. Môže byť teda podstatne vyššia, ale aj nižšia.
- Za významnú oblasť na získanie finančnej pomoci je možno považovať fondy EÚ, ktoré sú mimo uvedeného rámca (štrukturálny, kohézny) ako aj štátne "granty" vyspelých krajín. Tieto možnosti sú podmienené princípom združovania a partnerstva.

Obce v rámci svojich kompetencií musia zabezpečovať činnosti a s nimi súvisiace náklady zo získaných verejných zdrojov a majetku. Vzhľadom súčasnemu rozpočtu obce a veľkosti hmotného a nehmotného majetku je preto potrebné hľadať zdroje predovšetkým v oblasti fondov EÚ a v skupine ďalších zdrojov.

5.2.2 Ďalšie podporné fondy EÚ

V SR nie je dostatok efektívnych finančných nástrojov na podporu regionálneho rozvoja mimo fondov EÚ. Okrem operačného programu Program Slovensko 2021 -2027 existujú aj ďalšie. Prehľad možnosti financovania aj ďalších fondov sú uvedené ([Programy EÚ | Eurofondy 2020+ \(gov.sk\)](#))

Programy cezhraničnej spolupráce:

- 1 Slovenská republika – Česká republika 2014-2020
- 2 Slovenská republika – Rakúsko 2014 -2020
- 3 Poľsko - Slovenská republika 2014-2020
- 4 Maďarsko - Slovenská republika 2014-2020
- 5 ENI Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina

Prijatím viacročného finančného rámca v decembri pre programové obdobie 2021-2027 Európska únia potvrdila, že počíta so zachovaním viacerých priamo riadených programov

- akými sú: Horizont Europe, LIFE, Kreatívna Európa, Nástroj na prepájanie Európy (CEF), Erasmus+.

V dôsledku nových výziev, ktorým čelí Európa, ako sú najmä pandémie COVID-19 alebo migrácia, sú ďalšie oblasti priamo riadených programov Európskou komisiou.

- Programy Jednotný trh,
- Digitálna Európa,
- EU4Health alebo program rescEU.

Programy medzinárodnej spolupráce:

8 INTERREG	MH SR
9 ESPON	MDVRR SR
10 INTERACT	BSK a MH SR
11 URBACT	MDVRR SR

Európske podporné fondy:

- Fond európskej pomoci pre najviac odkázané osoby (OP pomoci pre najviac odkázané osoby, Rómovia, MPSVR SR), a iné

Ďalšie podporné programy:

- Švajčiarsky finančný mechanizmus,
- Nórsky finančný mechanizmus,
- Podporné programy UNDP, a iné.

Priority pre financovanie

V nadväznosti na novelu zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov bude môcť obec využívať aj nástroje zvýhodnenia pri čerpaní EU štrukturálnych a investičných fondov, ktoré sú smerované predovšetkým k tvorbe pracovných miest a zlepšenie infraštruktúry, čo je aj jeden z prioritných cieľov obce.

Dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode s SR je tiež zameraný na:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,
- infraštruktúru pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest,
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,
- modernú a profesionálnu verejnú správu.

Pri realizácii možno použiť kombinovaného financovania projektov z rôznych zdrojov:

- pomocou národných a medzinárodných projektov
- zahraničnej finančnej pomoci

- prostredníctvom rozvojových programov SR
- pomocou zo štrukturálnych fondov EÚ a kohézneho fondu
- vlastnými investíciami podnikateľov
- pomocou bankových úverov
- z vlastných zdrojov obce

a) Verejné financovanie

Regionálny rozvoj je podľa § 4 ods. 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja je financovanie možné zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev, zo štátnych účelových fondov, z rozpočtov vyšších územných celkov, z rozpočtov obcí.

b) Fondy EÚ

Sú to predovšetkým alokované zdroje na financovanie aktivít regionálneho rozvoja. Regionálny rozvoj je prierezová problematika, ktorá reflektuje na všetky sociálnoekonomické aktivity, ktoré sa vykonávajú na určitom území. Existujúce finančné nástroje sa vyznačujú rozptýlenosťou a komplikovaným prístupom k nim.

c) Ďalšie zdroje

Vlastné zdroje: Predajom, nájmom alebo je vložením majetku do podnikania, tiež možnou emisiou komunálnych obligácií s dlhou dobou splatnosti, apod.

Externé zdroje: Zvýhodnené úvery domácich a zahraničných finančných inštitúcií, ďalšie grantové schémy EÚ a iných vyspelých krajín.

Súkromné zdroje: fyzické a právnické podnikateľských subjekty alebo združenia podnikateľov v spojení so združením obcí/mikroregiónu

Presnejšia špecifikácia finančného rámca a alokácie finančných prostriedkov na realizáciu stratégie, jej konkrétnych opatrení a úloh bude vykonaná postupne na základe verejného schválenia predloženej stratégie rozvoja. Spresnenie finančného plánu bude riešené ako súčasť ďalšej etapy programovacieho cyklu programu.

- Je potrebné zdôrazniť, že možná výška získanej podpory EÚ uvedená predtým je zo štrukturálnych fondov. Tá je limitovaná vo väčšine prípadoch len kvalitou projektov. Môže byť teda podstatne vyššia ale aj nižšia.
- Za významnú oblasť na získanie finančnej pomoci je možno považovať aj fondy EÚ, ktoré sú mimo uvedeného rámca (štrukturálny, kohézny) ako aj štátne "granty" vyspelých krajín. Tieto možnosti sú podmienené princípom združovania a partnerstva.

Obce v rámci svojich kompetencií musia zabezpečovať činnosti a s nimi súvisiace náklady zo získaných verejných zdrojov a majetku. Vzhľadom súčasnemu rozpočtu obce a veľkosti hmotného a nehmotného majetku je preto potrebné hľadať zdroje predovšetkým v oblasti fondov EÚ a v skupine ďalších zdrojov.

5.2.2 Ďalšie podporné fondy EÚ

V SR nie je dostatok efektívnych finančných nástrojov na podporu regionálneho rozvoja mimo fondov EÚ. Okrem operačného programu Program Slovensko 2021 -2027 existujú aj ďalšie. Prehľad možnosti financovania aj ďalších fondov sú uvedené na www stránkach týkajúcich sa eurofondov.

Programy cezhraničnej spolupráce:

- 1 Slovenská republika – Česká republika 2014-2020
- 2 Slovenská republika – Rakúsko 2014 -2020
- 3 Poľsko - Slovenská republika 2014-2020
- 4 Maďarsko - Slovenská republika 2014-2020
- 5 ENI Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina

Prijatím viacročného finančného rámca v decembri pre programové obdobie 2021-2027 Európska únia potvrdila, že počíta so zachovaním viacerých priamo riadených programov akými sú:

- Horizont Europe, LIFE, Kreatívna Európa, Nástroj na prepájanie Európy (CEF), Erasmus+.

V dôsledku nových výziev, ktorým čelí Európa, ako sú najmä pandémie COVID-19 alebo migrácia, sú ďalšie oblasti priamo riadených programov Európskou komisiou.

- Programy Jednotný trh
- Digitálna Európa
- EU4Health alebo program rescEU

Programy medzinárodnej spolupráce:

8	INTERREG	MH SR
9	ESPO	MDVRR SR
10	INTERACT	BSK a MH SR
11	URBACT	MDVRR SR

Európske podporné fondy:

- Fond európskej pomoci pre najviac odkázané osoby (OP pomoci pre najviac odkázané osoby, Rómovia, MPSVR SR), a iné

Ďalšie podporné programy:

- Švajčiarsky finančný mechanizmus,
- Nórske finančné mechanizmy,
- Podporné programy UNDP, a iné.

Priority pre financovanie

V nadväznosti na novelu zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov bude môcť obec využívať aj nástroje zvýhodnenia pri čerpaní EU štrukturálnych a investičných fondov, ktoré sú smerované predovšetkým k tvorbe pracovných miest a zlepšenie infraštruktúry, čo je aj jeden z prioritných cieľov obce.

Dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode s SR je tiež zameraný na:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,
- infraštruktúru pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest,
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,
- modernú a profesionálnu verejnú správu.

5.3 Etapy a postup realizácie programu

Prvá časť kapitoly obsahuje hlavné etapy a procesy. V druhej časti formou tabuľky by mal byť odhadovaný časový harmonogram s % plnenia špecifických cieľov programu, ktoré súčasne vyjadrujú aj % čerpania zdrojov požadované na ich realizáciu. Absolútne čiastky na zabezpečenie cieľov formou projektov budú stanovené v ďalšom programovacom cykle.

5.3.1 Hlavné etapy programu

E1	Príprava spoločnej stratégie v rámci partnerstva
E2	Schválenie návrhu stratégie rozvoja a jej programového dokumentu
E3	Spresnenie programu (výber projektov, zodpovednosť, čas, financie)
E4	Realizácia a monitoring programu

Etapa E1 - Príprava spoločnej stratégie v rámci partnerstva

- informovanie obyvateľstva o stratégií obce
- návrh stratégie programu rozvoja obce
- hrubý návrh rozpočtu na príslušné obdobie vo vzťahu k programu
- zabezpečenie organizácie realizácie programu

Etapa E2 - Schválenie návrhu stratégie rozvoja a jej programového dokumentu

- analýza a výber cieľov pre spoločnú stratégiu
- podrobná definícia cieľov
- hodnotenie typových projektov pre naplnenie cieľov
- stanovenie pravidiel manažmentu programu a spolupráce

Etapa E3 - Spresnenie programu (výber projektov, zodpovednosť, čas, financie)

- špecifikácia pravidiel, výber, spracovanie a hodnotenie projektov
- spresnenie vecného, časového a finančného plánu
- dojednávania partnerstiev na realizáciu a financovanie programu
- spresnenie mier a ukazovateľov špecifických cieľov

Etapa E4 - Realizácia a monitoring programu

- sledovanie a kontrola realizácie projektov programu
- hodnotenie priebehu a výsledkov programu
- spracovanie správ k čerpaniu prostriedkov (z fondov a pod.)
- cyklická a iteračná aktualizácia opatrení a úloh cieľov programu (E1 až E4)

Rámcový časový harmonogram je možno spracovať formou tabuľky, napríklad najvhodnejšie sa javí vykonať odhad formou % finančného plnenia jednotlivých cieľov do roku 2030 (vo vzťahu k cieľovému horizontu programu do roku 2034). Jednotlivé časové mílniky takto vyjadrujú súčasne aj % čerpania požadovaných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektov. Konkrétne čiastky budú určené až po spracovaní ekonomického rozboru na základe navrhovaných projektov v nasledujúcej etape programovacieho cyklu

5.3.2 Nositelia programu a typových projektov rozvoja

V tejto časti je spracovaný návrh hlavných nositeľov realizácie cieľov programu rozvoja, stručné vymedzenie ich pôsobenia a zodpovednosti vo vzťahu k špecifikovaným typovým projektom, ktoré zabezpečujú ciele. Významní a v súčasnosti známi aktéri budú stanovení

menovite, ostatní vo všeobecnej rovine v rámci príslušnej skupiny. Podrobnejší rámec organizačného a riadiaceho procesu má byť špecifikovaný v etape E1 a E2.

Hlavní aktéri (skupiny)

- a) *Samospráva obce*
- b) *Združenie obcí/ (MAS PRO Tatry o.z)*
- c) *Samosprávny kraj (PSK)*
- d) *Štátne inštitúcie (kataster, ochrana prírody, ŽP a pod.)(štát)*
- e) *Vlastníci pôdy a spracovatelia poľnohospodárskych produktov (vlastníci)*
- f) *Poľnohospodárske firmy a farmári (farmári)*
- g) *Podnikatelia (fyzické a právnické osoby)(firmy)*
- h) *Rozvojové agentúry a firmy pôsobiace v rozvoji regiónu (RRA)*
- i) *Spolky, občianske združenia a pod.(spolky)*

Obec

Je hlavný nositeľ aktivít, ktorá svojím podielom prispieva k rozvoju mikroregiónu (v rámci vlastných aj spoločných aktivít). Úlohou je zabezpečenie aktivít programu rozvoja obce, ich realizácia a participácia na spoločných projektoch mikroregiónu.

Združenie MAS PRO Tatry (Stratégia-CLLD-Pro-Tatry v 3 1.pdf (protatry.sk))

Je riadiaci orgán pre program miestneho rozvoja, zodpovedný za vytvorenie vhodného systému pre jeho realizáciu. Jeho úlohou je spracovanie koncepcie, získavanie partnerov a údajov pre informačný systém a marketing, získavanie finančných zdrojov a hlavne koordinácia aktivít jednotlivých obcí a riadenie spoločných projektov.

Samosprávny kraj (PSK)

Spolupracuje z hľadiska legislatívnej zodpovednosti za regionálny rozvoj celého územia VÚC poskytuje informácie a koncepčné materiály pre koordináciu rozvoja regiónu a predkladá podnety pre rozvoj v širších súvislostiach.

Pre prezentovaný návrh projektov v kap. 4.1.1 na realizáciu cieľov programu je potrebné priradiť príslušných nositeľov hlavných aktivít, ktorí budú zodpovední pre realizáciu príslušného projektu. Činnosti sú vykonávané v priebehu schvaľovacieho procesu, upresňovania vecného, časového a finančného plánu, dojednávania partnerstva na realizáciu a financovanie projektov.

5.3.3 Odhadovaný časový rámec (harmonogram) realizácie programu.

Časový rámec a financie na plnenie cieľov formou projektov budú stanovené v rámci akčného plánu programu. K zoznam navrhovaných typových projektov majú byť v ďalšej fáze priradení príslušní nositelia hlavných aktivít pre realizáciu typového projektu. K ich upresňovaniu dochádza pri výbere konkrétnych projektov v rámci skupín činnosti etape E3. Navrhovaný typový projekt môže mať niekoľko konkrétnych projektov. Vymedzenie zodpovednosti (nositeľ úlohy) a spôsob riadenia konkrétneho projektu je stanovený pri v jeho prípravnej etape.

Tieto činnosti sa vykonávajú v priebehu schvaľovacieho procesu projektu, jeho upresňovania vecného, časového a finančného plánu a dojednávania partnerstva na realizáciu.

5.4 Organizácia a manažment

Program rozvoja je dôležitý predovšetkým tým, že zhrňuje základné informácie k stratégii vo všetkých súvislostiach rozvoja. Predkladá sa rôznym komisiám na vyššej programovacej úrovni, slúži ako koncepčný materiál pre formulovanie cieľov rôznych projektov, ako podklad pre žiadosti o finančnú podporu na realizáciu týchto projektov a tiež na upresňovanie, získavanie a koordináciu záujmov partnerov na území obce.

Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov. Pri ich špecifikácii a výbere dochádza k združovaniu záujmov a prostriedkov. Účinnosť plnenia programu je možno zvýšiť len na základe partnerstiev. Okrem súkromnej podnikateľskej bázy sú to napríklad partneri, ktorí čerpajú zdroje aj z iných fondov EÚ a zo sveta. Vhodnými partnermi sú vysoké školy, výskumné a technologické inštitúcie. V rámci špecifických cieľov formulovaných v programe sa táto spolupráca priamo núka.

Pri realizácii programu sa podieľajú mnohí účastníci jednotlivých projektov. K tomu je potrebné zabezpečiť vhodnú organizáciu a riadenie tohto procesu, ktorý pozostáva z plánovacích, komunikačných činností ako aj sledovania, hodnotenia a aktualizácie programu.

5.4.1 Organizácia programu

Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce a bude upresnená v ďalšom kroku programovacieho cyklu. Pre tento dokument programu je navrhovaný štandard stanovujúci princípy v tomto obsahu:

Zastupiteľstvo obce

Najvyšší orgán na čele so starostom má politickú a riadiacu zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja obce.

- prijíma rozhodnutia o postupe realizácie programu
- ustanovuje riadiacu skupinu/osobu, ktorú poverí riadením procesu
- schvaľuje návrhy a projekty rozvoja
- dojednáva partnerské vzťahy
- zúčastňuje sa programovania v rámci stratégie mikroregiónu
- hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu
- zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách

Riadiaca skupina

Činnosti riadiacej skupiny v obci preberá najvyšší orgán. (Riadením procesu napr. konkrétneho projektu však môže poveriť aj inú osobu alebo inštitúciu). Hlavné činnosti manažmentu programu sú:

- organizačné a technické zabezpečenie programu
- kontrola (fyzická, ekonomická, kvalitatívna)
- monitoring a evidencia (pomocou ukazovateľov)
- hodnotenie (priebežné a záverečné)
- spracovanie správ o stave a výsledkoch

Pracovná skupina

Zloženie pracovnej skupiny musí odrážať príslušný rozsah záujmov v území obce. V skupine by preto mali byť reprezentanti verejného a súkromného sektoru, podnikatelia apod., zástupcovia ako z obce tak aj partneri zúčastňujúci sa na realizácii programu. Dôležití

sú predovšetkým odborne zdatní a spoločensky uznávaní so znalosťou situácie a pomerov obce a jej programových zámerov. Súčasťou skupiny môže byť externý konzultant, ktorý je pomocníkom vo všetkých fázach programu. Hlavné činnosti tejto skupiny sú:

- vykonávať rozbor pre zabezpečenie programu
- posudzovať projekty do programu
- prerokovať vecnú problematiku s partnermi
- spracovávať a preberať dokumentáciu projektov
- riešiť operatívne problémy pri realizácii programu
- spracovávať a predkladať návrhy pre aktualizáciu programu

Verejnosť

Účasť verejnosti je zvlášť dôležitá pretože určuje výslednú legitimitu, vierohodnosť a záväznosť programu. Verejnosť sa v procese tvorby a realizácie programu zúčastňuje dvoma spôsobmi:

- prostredníctvom svojich zástupcov v celom procese
- účasťou na prerokovania čiastkových a celkových výsledkov programu

Konkrétne podoba účasti a formy prerokovania závisí od podmienok, ktoré si obec vytvorí napr. pre tlač, rozhlas, internet, verejné prerokovania a pod. Informovanosť a publicita je jednou z podmienok úspešnosti realizácie cieľov programu obce.

5.4.2 Manažment programu

Organizačné zásady a pravidlá riadenia budú stanovené v etape E1. Tieto zásady musia byť stanovené tak, aby zabezpečovali celý proces plnenia programu. Obsahujú pravidlá pre procesy, ktoré sa vzájomne prekrývajú. Sú to hlavne tieto všeobecné činnosti:

- získavanie, sledovanie, hodnotenie a spracovanie informácií
- prerokovanie nadväznosti postupu realizácie projektov
- vytváranie technických a organizačných podmienok pre realizáciu projektov

Pre špecifické riešené problémy a projekty je potrebné aby pracovná skupina spracovala aj špecifické pravidlá v súlade so stanovenými zásadami. Pritom je potrebné rešpektovať aj väzby na okolie napr.:

- stavebný dozor, životné prostredie, hygiena, veterinárna starostlivosť, ochrana prírody a krajiny, finančné úrady, okresné, mestské, krajské úrady a pod.

Pre manažment podľa organizačných zásad musia byť vymedzené základné činnosti, zodpovednosť, spôsob a forma predkladania správ, časové charakteristiky (napr. frekvencia pravidelného hodnotenia a schvaľovania zastupiteľstvom obce, predkladania správ pracovnými skupinami a pod.) Vlastný rámec manažmentu programu je vymedzený tromi hlavnými procesmi, ktorými sú: kontrola, monitoring a hodnotenie.

Kontrola

Štandardne má byť vykonávaná: fyzická, ekonomická a kvalitatívna kontrola na mieste. Vo fáze schvaľovania je potrebné kontrolovať výsledky posúdenia prijateľnosti projektu, prípravu zmlúv, kontrolu v priebehu, ukončenia etapy alebo realizácie, pred platbami.

Má byť vykonávaná aj u dodávateľa materiálu a služieb. Z kontroly je potrebné spracovať správy ako podklad pre platby (fondy EÚ, banky). Obsahom je či realizácia rešpektuje stanovené parametre projektu, finančné prostriedky a či bol dosiahnutý cieľ programu.

Monitoring

Znamená sledovanie a preberanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitoring je potrebné vykonávať voči stanoveným ukazovateľom špecifických cieľov programu. Výsledky je potrebné tiež spracovať pretože sú súčasťou správ pre vyššie úrovne programov (regionálny monitorovací výbor) a administratívu fondov.

Hodnotenie

Je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a problémy. Riešenie problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Záver

Predložený dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spracovaný na základe zadania zastupiteľstvom obce. Po jeho odsúhlasení sa stane záväzným programom rozvoja obce. Jeho ďalšou fázou je vytvorenie organizácie a manažmentu pre postupné zabezpečenie cieľov a ich opatrení na základe prípravy kvalitných projektov, získaných finančných zdrojov na ich realizáciu a spolupráce s partnermi programu.

Prílohy

1. Zoznam skratiek
2. Zoznam zdrojov informácií
3. Problémy a ich riešenie
4. Ciele a projekty PHSR na obdobie r. 2024 až 2030
(zhrnutie, samostatný dokument)

Zoznam skratiek

CHVO	Chránená vodohospodárska oblasť
CR	Cestovný ruch
EIP	European Innovation Partnerships
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme Schéma spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit
EO	Ekvivalentní obyvatelia
EÚ	Európska únia
EVS	Efektívna verejná správa
IKT	Informačné a komunikačné technológie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
KŽP	Kvalita životného prostredia
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de le Économie Rurale Spájanie aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MSP	Malí a strední podnikatelia
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR
MŠ	Materská škôlka
NUTS	Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques Nomenklatúra územných štatistických jednotiek."
OcÚ	Obecný úrad
OP	Operačný program
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PHSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
PRV	Program rozvoja vidieka
RRA	<i>Regionálna rozvojová agentúra</i>
PSK	Prešovský samosprávny kraj
SWOT	Strengths Weaknesses Opportunities, Threats silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby
TJ	Telovýchovná jednota
TTP	Trvalé trávnaté porasty
VÚC	Vyšší územný celok
ÚPD	Územno-plánovacia dokumentácia
ÚV SR	Úrad vlády SR
UNDP	The United Nations Development Programme Celosvetová rozvojová sieť OSN
ŽP	Životné prostredie
ZŠ	Základná škola

Príloha č. 2

Zoznam hlavných zdrojov informácií

1. Program Slovensko 2021 – 2027
https://www.eurofondy.gov.sk/wp-content/uploads/2022/03/Program_Slovensko_SK_verzia-1.0-1.pdf
2. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
3. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Batizovce
Aktualizácia PHSR na obdobie r. 2015 až 2020 s výhľadom na 2025
4. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja <https://www.pokraj.sk/sk/samosprava/vyzvy-granty/programove-obdobie-2021-2027/phrsr-psk-2021-2030.html>
5. [Stratégia-CLLD-Pro-Tatry_v_3_1.pdf \(protatry.sk\)](#)
6. Územný plán obce, <https://www.obecbatizovce.sk/obec-9/uzemny-plan-obce/>
7. Vlastné a miestne zdroje:
 - špeciálne dotazníky: dotazník rozvoja, dotazník potenciálnych možností, dotazník analýzy, dotazník hodnotenia
 - ďalšie dotazníky: dotazník starostu (obce), dotazník poslancov, dotazník občanov, dotazník aktualizácie (charakteristiky obce, hlavné problémy, nové ciele, priority, projekty)
 - Štatistické a iné verejné dáta, údaje miestneho úradu a ostatné informácie získané z konzultácií a prerokovania problémov s predstaviteľmi samosprávy obce

Popis problémov a ich riešenie

1. Hlavné problémy obce v súčasnosti a návrhy na zlepšenie

a) Hospodárstvo: (ekonomika, podnikanie, administratíva a rozsah služieb obecného úradu ...) - rozsah služieb obecného úradu sa zvyšuje - pribudlo cca 500 obyvateľov, zvyšuje sa administratívna záťaž, nestačia súčasné kapacity, - štát presúva kompetencie na obec a určuje povinnosti bez finančného a personálneho krytia
b) Informatizácia: (Internet, dostupnosť signálu, elektronizácia služieb obce, vzdelávanie v oblasti IT...) - z dôvodu elektronizácie služieb obce je vybudovaná optická sieť - pokrytie signálom je dostačujúce - nové aplikácie pre služby vyžadujú neustále vzdelávanie zamestnancov v oblasti IT
c) Cestovný ruch (ubytovanie, stravovanie, turistické atraktivity, pamiatky, tradície, múzea, športová infraštruktúra...) - využiť potenciál územia po vytŕažených štrkopieskov na vytvorenie oddychových zón - pod Vodáňou (rezervoár) vytvoriť oddychovú zónu - Potenciál prepojenia cyklotrás EUROVELO s cestami a cyklistickými chodníkmi podhodria – Cesta slobody – napojenie na Svit – chodník, lávka ponad D1, - BAGER“ (spoločný chodník pre chodcov a cyklistov medzi obcami Batizovce a Gerlachov – projekt riešený v rámci výzvy poslancov PSK s dotáciou 8tis EUR, bola vyhotovená projektová dokumentácia, je už aj územné konanie.) - Výhľadovo obec má záujem riešiť prepojenia Batizovce – Poprad., Svit, Mengusovce, Štôla. - Rekonštrukcia hrobky rod. Mariássy
d) Vybavenosť, služby: (obchody, platené služby, kaderníctvo, opravy, servis, drobná výroba...) Služby v obci sú postačujúce.
e) Technická infraštruktúra: (kanalizácia, vodovod, plyn, elektrické siete, teplo...) - rozšírenie kapacity ČOV, - dokončenie vetvy kanalizácie na ul. Nálepkovej, Ul. Poľná, ul. Cintorínska, - oprava existujúcej kanalizačnej siete (netesnosti), - rozšírenie vodovodnej siete v lokalite rómskej osady, - rozšírenie elektrického vedenia v lokalite rómskej osady, - oprava jestvujúcej vodovodnej siete (stará 65 rokov).
f) Komunikácie: (miestne, štátne, parkovanie, chodníky, mosty, dopravné značenia, údržba ...) - rekonštrukcia ul. Cintorínskej (cesta je rozbitá, problém majú aj sanitky, a pod) – miestna komunikácia v dĺžke 250m. - oprava miestnych komunikácií kde dochádza k sieťovému rozpadu – ul. Krátka, ul. Lúčna, ul. Partizánska, - rekonštrukcia parkoviska pri futbalovom ihrisku a pri hoteli Guľa - vybudovanie chodníka pre peších a cyklistov „BAGER“ (viď detaily – Cestovný ruch) - chodníky v obci je potrebné rekonštruovať najmä ul. Partizánska, ul. Hviezdoslavova - je potrebné dokončiť chodník popri štátnej ceste III/3064 v smere do Svitú a vybudovanie lávky ponad D1 pri štátnej ceste III/3064 v smere do Svitú

• vybudovanie lávky ponad Batizovský potok pri štátnej ceste III/3064 a dobudovanie chodníka smerom k autobusovej zastávke, • cesta na Gerlachov potrebuje prechod pre chodcov • mosty v obci sú minimálne 20 rokov neudržiavané, potrebujú rekonštrukciu • 3 autobusové zastavky sú rekonštruované, chýbajú prístrešky, • parkovisko pri Obecnom úrade si vyžaduje rekonštrukciu (obmedzený priestor na 3 autá) • na stanoviskách na turistickom náučnom chodníku je potrebné dobudovať prístrešky
g) Vzdelávanie, školy: (jasle, školy: materská, základná, jazyková, vzdelávacie kurzy ...) • Rómovia: problémy so záškoláctvom • obec má ZŠ (ročník 1. – 4.), aj MŠ, chýba telocvičňa, chýba jedáleň s kuchyňou v ZŠ), zatiaľ stravovanie v škôlke, Rómovia dostávajú suchú stravu. • zavedenie povinnej šk. dochádzky v MŠ zo 4 na 3 roky spôsobí kapacitný problém. Je potrebné zvýšiť kapacitu zo súčasných 76 na 120 • problém s obsadením miesta „asistent učiteľa“ kvôli stanoveným podmienkam (má byť z rómskej komunity a má mať zároveň aj SŠ vzdelanie) • je pretrvávajúci záujem o zvyšovanie kvalifikácie učiteľov
h) Životné prostredie: (oddychové zóny, zeleň, čistota, vodné toky, ovzdušie, odpad, skládky ...) • štrkoviská v súčasnom stave nie sú vhodné na kúpanie, ale napriek tomu je porušovaný zákaz kúpania • v okolí štrkovísk vznikajú čierne skládky odpadov, dochádza k znečisťovaniu okolia (hlavne firma aFirest a výrobou protipožiarnych výrobky a skúšobňou) • problém – Poľná ulica, Cintorínska – chýba kanalizácia. • ČOV už je vybudovaná z fondov EU (2022) • pri prílavových dažďoch dochádza k vybrežovaniu potokov z dôvodu nedostatočnej údržby zo strany správcu vodného toku • problémom sú naďalej skládky odpadu v rómskej osade.
i) Zdravotníctvo a sociálna oblasť: (lekárska služba, starostlivosť o dôchodcov, bývanie, opatrovateľská služba, Rómovia...) • Rómovia:, osada - prerozdelenie pozemkov obce, pozemky sú v nájme, chýbajú inžinierske siete, plánuje sa svojpomocná výstavba rodinných domov • plán pre Komunitné centrum, (Rómovia: problémy s kriminalitou, nezamestnanosť a hygienou) • je potrebné posilniť kapacitu „terénnu sociálnu pracovníčku“ (je len jednu, čo nestačí) • lekárska služba v Batizovciach nie je, občania využívajú dostupnú zdravotnú starostlivosť vo Svite (detská lekárka). • stravovanie pre dôchodcov je zabezpečené cez Hotel Guľa v budúcnosti (po výstavbe novej jedálne) môže byť stravovanie pre dôchodcov zabezpečované cez jedáleň v ZŠ. • chýba denný stacionár pre dôchodcov • nárast počtu obyvateľov, prevažne v dôsledku IBV a prisťahovania sa nových obyvateľov • pre pretrvávajúceho záujmu o byty a stavebné pozemky sa uvažuje o výstavbou bytového domu.
j) Kultúra, šport: (dom kultúry, kino, divadlo, umelecké skupiny, spolky, kultúrne akcie, športové aktivity ...) • je potrebná rekonštrukcia kultúrneho domu • dokončiť rekonštrukciu oplotenia futbalového ihriska a rekonštrukcia tribúny • zriadiť predajných stánkov v parku pri hoteli Guľa • naďalej je potrebné podporovať folklórnu skupinu, futbalový klub-OFK Batizovce (dotovaný cez obecny úrad), žiaci, dorastenci, A-mužstvo, dobrovoľní hasičský zbor, kluby dôchodcov a žien
Doplňujúci komentár (Ostatné): Rómovia: riešiť kriminalitu, záškoláctvo

2. Hlavné priority a návrhy na riešenie

2.1 Tri najdôležitejšie problémy, ktoré je potrebné v obci naľahavo riešiť

- Rozšírenie kapacity ČOV
- MŠ – prístavba, zvýšiť kapacitu
- Osada – cesta + infraštruktúra, voda, električka, komunitné centrum

2.2 Oblasť v ktorej by mohla lepšie fungovať miestna samospráva

- zvýšiť rozsah služieb obecného úradu v dôsledku záťaže a nárastu počtu obyvateľov
- zamestnať nových terénnych sociálnych pracovníkov

2.3 Hlavné výhody a potenciál obce

- Poloha: Tatry, mestá PP, Svit, diaľnica, železnica, letisko
- Výstavba podľa ÚP
- Štrkovská – potenciál pre rekreačnú oblasť
- Príslušovali sa mladé rodiny, pretrvávajú záujem o pozemky
- Funguje poľnohospodárske družstvo
- Bolo vykonané sceľovanie pozemkov (komasácia)

2.4 Hlavné ciele pre rozvoj obce na 6 rokov

- Dokončiť kanalizáciu (ul. Poľná, Nálepková, Cintorínska)
- Rozšírenie kapacity ČOV
- Ochrániť životné prostredie pred znečistením : zber bioodpadu (vybudovanie zberného dvora)
- Využiť potenciál cyklo dopravy (pre turizmus a dopravu do práce)
- Zlepšiť životné podmienky rómskej komunity v osade
- Výstavba resp. rekonštrukcia domu smútku
- Využívanie zelených a modrých projektov

2.5 Projekty obce, ktoré boli realizované (pomocou fondov alebo s väzbou na PHSR)

- ČOV, budovanie kanalizácie (Jurkovičova ulica, Komenského ulica)
- Chodník a osvetlenie na cintoríne
- Chodník do Svit
- Chodník do osady
- Kamerový systém
- Zástavky autobusov (bez prístreškov)
- Rekonštrukcia miestnej komunikácie (Komenského ul., Jurkovičova ul. Hviezdoslavova ul.)
- Zateplenie budovy MŠ

2.6 Návrh projektov pre realizáciu v najbližšej budúcnosti (do 5 rokov)

- Dokončenie kanalizácie a rozšírenie kapacity ČOV
- Vybudovanie inžinierskych sietí v rómskej osade
- Rekonštrukcia Domu smútku spolu s hrobkou Mariášovcov
- MŠ- rozšírenie
- Cyklochodníky a chodníky pre peších

2.7 Partnerstvá a spoluprácu pre rozvoj obce (organizácie, občania)

- MAS PRO Tatry
- Partnerstvo s obcou Zeleneč a Kráľova pri Senci
- Medzinárodné partnerstvo s Gminou Klucze (Poľsko) a Czerepfa (Maďarsko)
- Klub žien, Klub dôchodcov, OKF, Dobrovoľný hasičský zbor, Folklórna skupina
- OZ KIMBIARG

2.8 Čo sa očakáva od programu rozvoja obce (PHSR)

Podporný dokument pri schvaľovaní ŽoNFP a financovaní projektov.